БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 74 (7074)
МАРТЫН 29
ВТОРНИК
1955 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Партиин айкомой инструкторска группа

…дөөгэй райкомуудай хүдэлмэ…шэнээр эмхидхэлгэ, МТС-үүдэй …до инструкторска группануудые …болголго нилээд һайн үрэ дүн …улаа гэжэ КПСС-эй ЦК-гэй ян…ска Пленум тэмдэглэһэн байна. …өөрөөшье партийна хүтэлбэ…э хүдөө ажахын үйлэдбэридэ ду…олгоходо хүдөөгэй ажалшадай …хи хэшээл дээшэлнэ, колхозууд…МТС-үүдтэ байгаа угаа ехэ арга …ужонуудые ба резервнүүдые …үүлэн хэрэглэхэдэ тэдэнэр үүс…оролдолгошье схээр гаргадаг …ю.

…дааа табигдаһан зорилгонуудые …өр ойлгоһон дээрэһээ эдэбхи…ээр хүдэлмэрилдэг инструктор…группанууд манай республикада …. Гашейн, Тарбагатайн, Кырен… болон бусад хэдэн МТС-үүдэй …дохи инструкторска группанууд …озуудайнгаа ажахые эрид хүг…ын түлөө тэмсэлые бодото хэ…дээрэнь ударидажа, зарим тэды …алта туйлаһан байна. Хүдөөгэй …тийна организацинуудта түшэг…тэдэнэр Парти, Правительствын …һан зорилгонуудые шиидхэхэ …тэ колхозно ниитые элсүүлнэ.

…анай газетын мүнөөдэрэй но…о Кыренэй МТС-эй зонодо хү…рилдэг, КПСС-эй Түнхэнэй …омой секретарь нүхэр Домыше…хүтэлбэрилдэг инструкторска …ын хүдэлмэри тухай бэшэг…. Тус инструкторска группа кол…гуудай, механизаторнуудай …ходо ябажа, түрүү дүй дүр…ые болон ажалай түрүүшүүлые …дары дэмжэдэг, тэдэнэртэ ту…даг, социалистическэ мүрысөө …өөр эмхидхэдэг байха юм. Эдэ …хүдэлмэреэ нэн түрүүн хүдөө… коммунистнуудай ба эдэбхитэ…үсөөр, тэдэнэй үдэр бүриин ту…жаар бэелүүлдэг байна. Тии… колхозуудайнгаа, МТС…э партийна организацинуу… бэхижүүлхэ, секретарьнуудыень …иха, ажал хэрэгтэнь туһалха … тус группынхид онсо анхара…табидаг байна. Партиин ЦК-гэй …ска Пленумэй тогтоолые бэе…ын түлөө тэмсэлдэнь колхо…а тэдэнэр мүнөө туһалжа бай… МТС-эй харьяата колхозууд…хабарай тарилгада хэрэглэг…үрэһэ хүрэнгэ дүүрэн бэлэдхэг…механизаторнууд трактор ма…нуудаа заһабарилжа, дүүргэ… колхознигууд агротехническэ …ээ-ябуулгануудые үнгэргэжэ …. Тэндэхи малшад малайнгаа …шэмэ үгэлгые дээшэлүүлхын … оролдоно. Энээнэй ашаар үн… табан һарын туршада кол…дай һүнэй-товарна фермэнүүд…да жэлтэй сасуулбал үнеэн бү… 2—3 дахин ехэ һүн һаагдаһан ….

…бэшье, партиин айкомуудай …и инструкторска группанууд …һулаар хүдэлмэрилнэ. Энээн … аймагуудта болоһон партий…онференци дээрэ, һаяын үдэр…э үнгэрһэн партийна эдэбхитэ…суглаан, айкомуудай пленум …э тон зүб шүүмжэлэл хэгдэһэн ….

…уунын аймагай партийна конференци дээрэ, мүн һаяхан тэндэ болоһон пленум дээрэ Эгэтын МТС-эй зонодо хүдэлмэрилдэг инструкторска группа ехээр шүүмжэлэгдээ һэн. Партиин айкомой секретарь нүхэр Пелихов, инструкторнууд нүхэд Бахалов, Чимитов гэгшэд мүнөөшье хүрэтэр өөһэдынгөө харюусалгата уялгые хүсэд һайнаар ойлгоогүй байжа, партийно-политическэ хүдэлмэрие хүтэлбэрилхэ, социалистическэ мүрысөө эмхидхэхэ талаар өөдэтэй юумэ хэнэгүй. Колхозуудаар ябахадаа фермэ, гүүртэнүүдтэ ошожо, малшадаар хөөрэлдэдэг заншалгүй, харин ехэнхидээ колхозой правленидэ ороод лэ энэ тэрэ тоо баримтануудые суглуулаад бусашадаг юм.

Олон ушарта инструкторска группанууд кадрнуудые шэлэн олохо, илангаяа залуу кадрнуудые һургаха хэрэгтэ анхарал багаар табидаг. Зарим колхозуудые, тэрэшэлэн фермэ, бригадануудые мүнөө үеын эрилтэ дүүргэжэ шадахагүй хүнүүд хүтэлбэрилнэ. Теэд олон ушарта инструкторска группанууд иимэ ябадалые тэсэжэ байдаг. Олониитын дунда эмхидхэлэй болон политическэ хүдэлмэрие эсэшэ сусашагүйгөөр ябуулха, ажал хэрэгээ һайса мэдэжэ хүтэлбэрилхэ гэһэн гол уялгаяа мартадаг ушар хэдэ хэдэн инструкторска группануудай хүдэлмэридэ үзэгдэнэ.

Саашадаа иимэ байдалые яажашье тэсэжэ болохогүй. КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй тогтоолой ёһоор партиин айкомууд инструкторска группануудайнгаа ажал-ябуулгые һайжаруулха, дүй дүршэл ехэтэй кадрнуудаар бэхижүүлхэ, саг үргэлжэ хүдэлмэридэнь туһалжа байха зэргэтэй.

КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй үндэһөөр колхоз бүхэндэ хараалагдаһан хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлхэ хэрэгтэ колхозник, механизатор, хүдөө ажахын мэргэжэлтэ бүхэниие элсүүлхэ гээшэ партиин айкомуудай, инструкторска группануудай дайшалхы зорилго болоод байна. Энэ зорилгые бэелүүлхэдээ партийна хүтэлбэриин арга методые зүбөөр хэрэглэжэ, арад зоной дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри ба социалистическэ мүрысөө үргэнөөр эмхидхэхэ хэрэгтэй.

Хабарай тарилгада жэшээтэ һайнаар бэлдэхэ ба тэрэниие һайн шанартайгаар үнгэргэхэ хэрэг ехэнхидээ партиин айкомуудай, хүдөөгэй коммунистнуудай хүсэл оролдолгоһоо дулдыдаха байна. Мүнөө үедэ тарианай, тэрэ тоодо кукурузын ургасые дээшэлүүлхэ, малажалһаа ашаг шэмэ абалгые ехэдхэхэ зорилгые бэелүүлгэдэ бүхы колхознигуудай, механизаторнуудай, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй хүсэн хандуулагдаха ёһотой. Энээниие туйлалгада инструкторска группануудай эмхидхэхы ба зоригжуулхы үүргэнь тон ехэ.

КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй эрилтын ёһоор республикын партийна, советскэ, хүдөө ажахын органууд хүдөө ажахые хүтэлбэрилгэеэ һайжаруулха, колхоз, МТС, совхоз бүхэндэ партийно-политическэ хүдэлмэриие үргэнөөр эмхидхэжэ, тарианажал ба малажалые эрид саашаданъ хүгжөөхэ ябадал туйлаха ёһотой.

ТАСС-эй корреспондентын асуудалда СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Булганинай үгэһэн харюу

Агууехэ гүрэнүүдэй правительствонуудай толгойлогшонорой зүблөө тушаа ямар һанамжатай байһан тухайдань хэблэлэй түлөөлэгшэдэй …ан асуудалнуудта харюусаха зуураа, США-гэй президент Д. Эйзен… мартын 23-най пресс-конференци дээрэ иигэжэ мэдүүлээ гэбэл, …эй һанамжын ёһоор, тиимэ зүблөөнэй зарлагдахаһаа урид гадаа…хэрэгүүдэй министрнүүдэй хабаадалгатайгаар даб дээрэхи хэлсээ… хэгдэжэ болохо байна. Агууехэ гүрэнүүдэй правительствонуудай …логшонорой зүблөөн тушаа хэлэхэ зуураа, «ямар нэгэ шэнэ зүб… дээрэ ямар нэгэн юумэ бүтээхээр алхам хэгдэхэ гэһэн найдабаряа …о ёһогүйбди» гэжэ США-гэй президент мэдүүлһэн байха юм. Тэ… һанамжын ёһоор, агууехэ гүрэнүүдэй правительствонуудай тол…гошонорой зүблөөн, зүбшэхэ зүйлгүйгөөр зарлагдажа болохо, … тэндэ бүхы асуудалнууд хэлсэгдэжэ болохо байна.

США-гэй президентын энэ мэдүүлгэ тушаа Советскэ правительство …һанамжатай байнаб гэһэн асуудалтайгаар СССР-эй Министрнүүдэй …эй Түрүүлэгшэ Н. А. Булганинда ТАСС-эй корреспондент хандаба.

Тус асуудалдань нүхэр Н. А. Булганин иимэ харюу үгөө:

Уласхоорондын харилсаануудтахи түгшүүрилые һуларуулгада туһал… зүблөөнэй хараада абтаһан байгаа һаань, агууехэ гүрэнүүдэй зүб… тушаа США-гэй президентын һанал бодолые Советскэ правительст…рда тээхидээл адляар, болохотойдо тоолоно. Һаяар дүрбэн …й зүблөө зарлажа, тэндэ Австрийска гүрэнэй договор тухай асуу…лсэхэ байгаабди гэжэ Советскэ правительствын дурадхаһые энээн…дашарамдуулан түбхын түрүүн дурдамаар байна.

РСФСР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ НЭГЭДЭХИ СЕССИ

РСФСР-эй дүрбэдэхи зарлалай Верховно Соведэй нэгэдэхи сессиин түгэсхэлэй заседани мартын 26-да болоо.

РСФСР-эй Гүрэнэй 1955 оной бюджет тухай элидхэл тушаа үгэ хэлэхын тула «XII Октябрь» колхозой түрүүлэгшэ депутат **П. А. Малининада** (Костромской область) үгэ үгтэбэ. Колхозойнгоо амжалтанууд тухай тэрэ хөөрөө. Колхознай сабшалангай ба тарианай газарай 100 гектар бүридэ 25 толгой эбэртэ бодо малтай, 10 толгой гахайтай юм, үнгэрэгшэ жэлдэ 100 гектар бүридэ 476 центнер һү абаа. Жэл бүри үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 5.033 килограмм һүн һаагдаа. 1954 ондо колхозой жэлэй олзо доход 2.756 мянган түхэриг болоо.

1955 ондо гектар бүриһөө иимэ ургаса абаха: 220 центнер хартаабха, 250 центнер овощь, 300 центнер корнеплод, 300 центнер силосно культуранууд, 750 центнер тыквэ, 450 центнер кукуруза, 20 центнер тариа, тиихэдэ һаамхай үнеэн бүриһөө 5.200 килограмм һү һааха уялга колхознай абаа.

Улаан Армиин нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артельдэ тэрэнэй хүтэлбэрилдэг колхозой шефскэ туһаламжа яажа үзүүлдэг тухай нүхэр Малининагай хөөрөөе сессидэ хабаадагшад ехэ һонирхолтойгоор шагнаба.

Удаань депутат **А. П. Ромашков** (Хабаровска хизаар) үгэ хэлэбэ. Тэрэ хадаа хизаарай ажахые ба культурые хүгжөөхэ хойшолуулашагүй асуудалнууд тухай тогтоод, Россин Федерациин 1955 оной бюджедые баталха гэжэ дурадхаба.

Тиигээд РСФСР-эй 1955 оной Гүрэнэй бюджет тухай элидхэл тушаа үгэ хэлэлгэ дүүрэбэ.

РСФСР-эй Финансын министр депутат **И. И. Фадеевэй** түгэсхэлэй үгын һүүлээр, Россин Федерациин 1955 оной бюджедые иимэ хэмжээгээр: олзо доходуудынь—66.740.549 мянган түхэриг, гаргашануудынь — 66.580.773 мянган түхэриг, гаргашаһаа олзо доходынь 159.776 мянган түхэригөөр ехэ байхаар Верховно Совет баталаа. РСФСР-эй 1955 оной Гүрэнэй бюджет тухай Хуули нэгэн дуугаар баталан абтаба.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указуудые баталха тухай Президиумэй секретарь, депутат **И. Н. Зимин** элидхэл хээ. Указуудые сесси баталаа.

Удаань, РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумые һунгаха тухай депутат **И. В. Капитонов** дурадхал оруулаа. РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшээр депутат **М. П. Тарасовые**, Түрүүлэгшын орлогшонороор — депутадууд **С. Н. Низамовые, Ф. З. Загафурановые, Ш. М. Шамхаловые, Д. Ц. Цыремпилониие, А. П. Кешоковые, Н. Д. Вахниниие, П. В. Щербаковые, С. Г. Николаевые, В. Т. Дзанаговые, Л. Ф. Игнатьевые, З. А. Андреевае, А. П. Даниловае** ба Президиумэй секретаряар—депутат **И. Н. Зиминиие** Верховно Совет нэгэн дуугаар һунгаба. РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 13 гэшүүн мүн лэ нэгэн дуугаар һунгагдаа.

Российска Советскэ Федеративна Социалистическэ Республикын Правительствые — Министрнүүдэй Соведые байгуулха тухай асуудал хаража үзэлгэдэ Верховно Совет оробо. Депутат **А. М. Пузановта** үгэ үгтэнэ. Верховно Соведэй хаража үзэлгэдэ Россин Федерациин Правительствын составые тэрэ дурадхаа.

РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшээр — **А. М. Пузановые**, Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшонороор — **Д. И. Алехиниие, И. К. Лебедевые, А. М. Сафроновые**, Түрүүлэгшын орлогшонороор — **Н. Н. Беспаловые, В. И. Ивановые, В. А. Масловые, Н. П. Мастеровые, Н. Е. Чесноковые**, Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшоор ба Гүрэнэй түсэблэлгын комиссиин Түрүүлэгшээр — **Я. Е. Чадаевые** Верховно Совет нэгэн дуугаар баталаа.

Министрнүүдээр — Автомобильна транспортын ба шоссейнэ харгын — **А. Н. Куршев**, Дотоодын хэрэгүүдэй —**Н. П. Стаханов**, Гүрэнэй хиналтын — **А. Л. Дедов**, Городской ба хүдөөгэй барилгын — **С. Ф. Нефедов**, Элүүрые хамгаалгын — **С. В. Курашов**, Культурын — **Т. М. Зуева**, Ой модоной промышленностиин — **А. В. Кудрявцев**, Мяханай ба һүнэй продуктнуудай промышленностиин — **Н. И. Смирнов**, Эдеэ хоолой зүйлнүүдэй промышленностиин — **В. Н. Соколов**, Барилгын материалнуудай промышленностиин — **А. С. Болдырев**, Үргэн хэрэглэлэй товарнуудай промышленностиин — **А. И. Рыбаков**, Загаһанай промышленностиин — **А. К. Обухов**, Хэлхеэ холбооной — **А. В. Черенков**, Хүдөө ажахын— **П. И. Морозов**, Совхозуудай—**Т. А. Юркин**, Худалдаа наймаанай—**И. А. Лукашев**, Финансын—**И. И. Фадеев**, Юстициин — **А. Т. Рубичев**, Уһанай ажахын—**М. Н. Попов**, Коммунальна ажахын — **П. В. Сурин**, Нютагай промышленностиин — **С. К. Ламакин**, Гэгээрэлэй — **И. А. Каиров**, Социальна тэдхэмжын — **Н. А. Муравьева**, Түлишын промышленностиин — **А. М. Прокофьев** гэгшэд баталагдаба.

* * *

Багахан забһарлалгын һүүлээр, гүрэнэй, ажахын болон культурна байгуулалтадаород арадай ба Россин Федерациин бүхы арадуудай гайхамшагта амжалтануудые туйлаһанай түлөө Росситай Украинын нэгэдэһээр 300 жэлэй ойе тэмдэглэлгэтэй дашарамдуулан, 1954 оной майн 29-дэ республикын шагнагдаһан правительственна дээдэ шан — Ленинэй орден Россин Федерацида барюулга баярай оршон байдалда болобо.

Зал дотор, делегадуудһаа гадна, олон тоото айлшад — промышленностиин, хүдөө ажахын новаторнууд, наукын ба культурын ажал ябуулагшад, партийна ба советскэ хүдэлмэрилэгшэд, Советскэ Армиин түлөөлэгшэд байлсаа. Хэдэ хэдэн хариин гүрэнүүдэй посольствонуудай түлөөлэгшэд, советскэ ба хариин гүрэнүүдэй корреспондентнүүд хабаадалсаа.

Нүхэд **Н. А. Булганинай, К. Е. Ворошиловай, Л. М. Кагановичын, А. И. Микоянай, В. М. Молотовой, М. Г. Первухинай, Н. С. Хрущевой, П. Н. Поспеловэй, М. А. Сусловай** правительственна ложонуудта ерэжэ һуухада депутадууд болон айлшад нэрьемэ үни удаан альга ташалгаар угтаба.

Российска Советскэ Федеративна Социалистическэ Республикын Ленинэй орденоор шагнагдаһан тухай СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ уншагдаа. Зал дотор нэрьемэ альга ташалга боложо, бүгэдэ хүл дээрээ бодоно.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ нүхэр К. Е. Ворошиловһаа Ленинэй ордениие РСФСР-эй Верховно Соведэй Түрүүлэгшэ депутат **И. В. Горошкин**, РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ депутат **М. П. Тарасов** ба РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ депутат **А. М. Пузанов** абаба.

РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ депутат **А. М. Пузанов** Россин Федерациин Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй үмэнэһөө, республикын бүхы арадуудай зүгһөө ССР Союзай Верховно Соведэй Президиумдэ, ССР Союзай Министрнүүдэй Соведтэ, Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедтэ дээдэ хайра олгоһонойнь түлөө үнэн зүрхэнэй халуун баяр баясхалан хүргэбэ.

Манай ороной ниитын ба гүрэнэй байгуулалтые бэхижүүлхэ хэрэгтэ, арадайнгаа бүхы ажахые хүгжөөхэ шэнэ түсэбүүдые амжалтатайгаар бэелүүлхэ хэрэгтэ Россин Федераци алдарта Коммунистическэ партиингаа, түрэл Советскэ Правительствынгаа үнэн ба найдамжатай түшэг тулгууринь байха гэжэ, мүнөө Ленинэй орден барюулагдаһан гайхамшаг үдэрөөр дашарамдуулан найдуулнабди гээд тэрэ хэлэбэ.

Россин Федерациин арадуудай хүндэлэлдэ Советскэ Социалистическэ Республикын Союзай хүндэлэлдэ, Советскэ ороной арадуудай эбдэршэгүй хани барисаанай, түрэл Советскэ правительствын, Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин ба тэрэнэй Центральна Комитедэй хүндэлэлдэ юрөөлэй үгэнүүдээр депутат Пузанов үгэеэ дүүргэбэ.

Ужам зал дотор нэрьемэ альга ташалга сууряатана. Бүгэдэ хүл дээрээ бодоно.

Удаань СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ нүхэр **К. Е. Ворошилов** хабаадагшадаар халуунаар угтагдан үгэ хэлэбэ.

Нүхэр Ворошиловай хэлэһэн үгые сессидэ хабаадагшад гүнзэгы анхаралтайгаар шагнаһан ба нэгэнтэбэшэ альга ташаһан байна.

Россин Федерацида үгтэһэн дээдэ зэргын шагнал,— гэжэ нүхэр Ворошилов хэлэбэ, — түүхэтэй холбоотой үнэхөөрөө зүб шагнал хайра мүн. Тус шагнал хадаа агууехэород арадые СССР-эй бүхы арадуудай тон ехээр хүндэлдэг, тэрээндээ һайшаалтайгаар хандадаг, дурладаг байһанай гэршэ тэмдэг болоно.

Советскэ гүрэн зохёон байгуулхы хүсэ шадалаа түгэс бүринөөр бадаруулан мандажа байна. Хүдэлмэришэн анги колхозно тарияашад хоёрой нягта холбоо барисаан, бүхы советскэ обществын морально-политическэ нэгэдэл, манай ороной бүхы арадуудай ахадүү ёһоной бата хани барисаан — советскэ гүрэнэй хүсэ шадалай эшэ үндэһэн болоно. Хүндэтэ нүхэд депутадууд, танаар дамжуулан Россин Федерациин арадуудта, бүхы эхэнэрнүүд ба эрэшүүлдэ, алдар солото, шэн габьяата залуушуулда дээдэ шагнал абаһантайнь дашарамдуулан баяр хүргэхыемни, Коммунистическэ партиин, Советскэ правительствын манай ороной урда табиһан зорилгонуудые бэелүүлхын түлөө тэмсэлдээ шэнэ амжалтануудые туйлахыетнай таанар бүгэдэндэ хүсэхыемни зүбшөөрыт!

Зүбшэхэ зүйлэй асуудалнууд бүхыдөө хаража үзэгдөө гэжэ түрүүлэгшэ мэдээсэбэ. РСФСР-эй Верховно Соведэй нэгэдэхи сесси хаагдаба гэжэ соносхогдобо.

(ТАСС).

РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. М. Пузановай хэлэһэн үгэ

Нүхэд депутадууд! Росситай Украинын нэгэдэһээр 300 жэлэй ойдо зорюулагдаһан арад ниитын һайндэрэй мартагдашагүй үдэрнүүдтэ, энэ алдар түгэс событиие тэмдэглэжэ, мүн гүрэн түрын, ажахын ба культурна байгуулалтадааород арадай, Россин Федерациин бүхы арадуудай туйлаһан онсо гайхамшаг амжалтануудай түлөө Россин Советскэ Федеративна Социалистическэ Республикые Ленинэй орденоор шагнахадань манай Республикын ажалшад маша ехэ баяртайгаар угтаа **(альга ташалга болобо)**. Агууехэ революционно үзэл сурталнуудые, эрхэ сүлөө ба прогрессые дэлгэрүүлэгшэород арадай үүргэнь СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй амаршалга соо дээдэ зэргын сэгнэлтэ абанхай, хүн түрэлтэнэй агууехэ гени Владимир Ильич Ленинэй байгуулһан Коммунистическэ партиин хүтэлбэреэр Россин ажалшадые эмхидхэн жагсаагаад, тэдэниие Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин илалтада асарһан Россин пролетариадай түүхэтэ габьянууд тэмдэглэгдэнхэй **(альга ташалга болобо)**.

Өөһэдынгөө шэн зоригто ажалаар орон доторoo социализм байгуулха хэрэгтэ тон ехэ оруулалта хэһэнээ Россин Федерациин хүдэлмэришэд, **колхознигууд, интеллигенци ба бүхы ажалшад омогорхон мэдэрнэ.**

Үндэр дээдэ энэ шагнал хайра хадаа политическэ ехэ дэбжэлтэ, зохёон байгуулхы шэнэ хүсэнүүдэй бадаралта үүсхээд, Парти болон Правительствын табиһан зорилгонуудые дүүргэхын түлөө тэмсэлдэ ажалай шэнэ баатаршалга гаргахаар зоригжуулаа.

Манай партиин, бүхы советскэ арадай үмэнэ гүн ехэ баярай, угаа ехэ харюусалгын мэдэрэлтэйгээр мүнөөдэр правительственна дээдэ шагнал—Ленинэй орден абажа байнабди! **(альга ташалга болобо).**

РСФСР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй үмэнэһөө, манай Республикын бүхы арадуудай нэрэһээ СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ, Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедтэ манай халуун баяр ба үнэн зүрхэнэй баясхалан хүргэхыемни зүбшөөрыт! **(удаан саг соо альга ташалга болобо).**

Манай ороной ниитын ба гүрэнэй байгуулалтые бэхижүүлхэ хэрэгтэ, арадайнгаа бүхы ажахы хүгжөөхэ шэнэ түсэбүүдые амжалтатайгаар бэелүүлхэ хэрэгтэ Россин Федераци алдарта Коммунистическэ партиингаа, түрэл Советскэ Правительствынгаа үнэн ба найдамжатай түшэг тулгууринь байха гэжэ, мүнөө Ленинэй орден барюулагдаһан гайхамшаг үдэрөөр дашарамдуулан найдуулнабди.

Республикымнай ажалшад хүндэ индустриин бүри түргэн хүгжэлтэ хангаха, хүдөө ажахын эрид ехэ дэбжэлтэ, арадай хэрэглэдэг эд товарнуудые үйлэдбэрилгын ургалта хангаха хэрэгтэ хүсэ шадалаа гамнахагүй.

Ород арад, Россин Федерациин бүхы арадууд марксизм-ленинизмын залиршагүй мүнхэ һургаалые хүтэлбэри болгожо, хүдэлмэришэн анги ажалша тарияашад хоёрой эбдэршэгүй бата холбоо барисаанда түшэглэн, советскэ обществынгоо морально-политическэ нэгэдэлые, Советскэ Союзай арадуудай бата, нангин хани барисаае саашадаа бүри ехээр бухэжүүлхэ, эб найрамдал ба аюулгүй байдал батадхахын түлөө тэмсэхэ, агууехэ Эсэгэ оронойнгоо—Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай баялигые, хүсэ шадалые арьбадхаха! **(альга ташалга болобо).**

Россин Федерациин арадууд Советскэ Союзай Коммунистическэ партиие тойрожо бүри нягтаар эмхидэн жагсаха, тиигээд ямаршье бэрхэшээлнүүдые дабан гараха гэжэ зоригжонхой, инаг Эхэ оронойнгоо аша туһын тулада шэн зоригтойгоор ажаллажа байна **(альга ташалга болобо).**

Советскэ хүнүүд Коммунистическэ **партиингаа сэсэн мэргэн хүтэлбэридэ заха хизааргүй этигэнэ, тэрэнэй ударидалгаар коммунизм тээшэ, урагшаа бата алхамаар дабшажа ябана. Түгэлдэр хүсэтэ дабшалтыемнай зогсоохоор хүсэн дэлхэй дээрэ байхагүй! (альга ташалга болобо).**

Россин Советскэ Федеративна Социалистическэ Республикын арадууд мандаха, хүгжэн бадарха болтогой! **(альга ташалга болобо).**

Манай Эсэгэ орон—Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союз мандаха болтогой! **(альга ташалга болобо).**

Советскэ ороной арадуудай эбдэршэгүй хани барисаан хэтын хэтэдэ мандаха, бэхижэхэ болтогой! **(альга ташалга болобо).**

Манай түрэл Советскэ Правительство мандаха болтогой! **(альга ташалга болобо).**

Советскэ арадай сэсэн мэргэн ударидагша ба бүхы илалтануудые үүсхэн зоригжуулагша—Советскэ Союзай Коммунистическэ парти, тэрэнэй Центральна Комитет мандаха болтогой! **(удаан саг соо, нэрьемэ альга ташалга болоод, бүгэдөөрөө хүл дээрээ бодобо).**

Түрүүлэгшэ. Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Климент Ефремович **Ворошилов** үгэ хэлэхэнь,—гэбэ (**удаан саг соо альга ташалга болобо, бүгэдөөрөө хүл дээрээ бодобол**).

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ нүхэр К. Е. Ворошиловай хэлэһэн үгэ

Нүхэд депутадууд!

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, СССР-эй Правительствын даалгабаряар, намда угаа ехэ зол хубиин хүртэһэндэ гүн ехээр баясан байжа, Россин Советскэ Федеративна Социалистическэ Республикын Верховно Соведтэ Ленинэй орден барюулнаб **(нэрьемэ альга ташалга болобо).** Росситай Украинын нэгэдэһэн алдарта түүхэтэй событиин 300 жэлэй ойтой дашарамдуулан Россин Федерацида дээдэ шагнал үгтэжэ, гүрэн түрын, ажахын ба культурна байгуулалтын хэрэгтэ ород арадай, Россин Федерациин бүхы арадуудай туйлаһан онсо гайхамшаг амжалтанууд тэмдэглэгдээ.

Росситай Украинын нэгэдэһээр 300 жэл болоһоной һайндэр манай орон дотор Советскэ Союзай арадуудай ахадүүгэй хани барисаанай оршон байдалда үнгэрөө. Энэ хадаа ородууд, украинецуудһаа гадна, мүн манай агууехэ Эхэ ороной бүхы арадуудай үнэхөөрөө ниитэ национальна ехэ һайндэр, тэдэнэй эбдэршэгүй бата нэгэдэлэй, бодото хани барисаанай һайндэр болоо **(удаан саг соо альга ташалга болобо).**

Агууехэ ород арад хэзээ бүхэндэ, манай Эхэ ороной түүхын бүхы шатануудта хододоо шэн габьяа, хатуу зориг гаргадаг, сэсэн ухаатайгаа, сүлөөдэ дуратайгаа харуулдаг байгаа. Энэ арад Советскэ Союзай хамаг арадуудай дунда тон хүндэтэй, дурлагдадаг болонхой. Ород арад ахадүү арадуудайнгаа национальна культурын, революционно ухаан бодолой хүгжэлтэдэ аша ехэтэйгээр нүлөөлхэ зуураа, тэдэнэй национальна соёл болбосоролой баялигһаа ашагтай туһатай, үнэтэ шухала юумэнүүдые оложо абадаг байгаа.

Баатар габьяата Россин пролетариат, тэрэнэй дайшалхы авангард—агууехэ Ленинэй эмхидхэн байгуулһан манай алдарта Коммунистическэ парти урган мандажа түүхэдэ алдаршахаһаань хойшо ород арадай түрүү үүргэ бүри ехэ болоо. **(Удаан саг соо, нэрьемэ альга ташалга болобо).** Гүн ухаата Ленин багша, тэрэнэй хэрэгые үргэлжэлүүлэгшэ агууехэ Сталин түрүүтэй Коммунистическэ партиин хүтэлбэреэр ябажа ород, украин арадууд ба Россин бусад бүхы арадууд помещигүүдэй — хаанта хархис ёһо гуримһаа гадна, капиталистическэ байгуулалтые унагаагаад, дэлхэй дээрэ анха түрүүшын Советскэ гүрэн тогтоогоо. Эдэ арадууд социализм байгуулха хэрэгтэ бүхэдэлхэйн-түүхэтэ удхатай илалтануудые туйлаад, гадаадын ба дотоодын дайсадта эсэргүү хатуу шанга байлдаануудые хэжэ, Агууехэ Октябриин туйлалтануудые аршалан хамгаалаад, түгэлдэр ехэ хүсэтэй болонхой—мүнөө урагшаа, бүри һайхан ерээдүйн байдал — коммунизм тээшэ этигэлтэй найдамтайгаар дабшажа ябана **(удаан саг соо альга ташалга болобо).**

Россин Федерацида үгтэһэн дээдэ зэргын энэ шагнал — түүхэтэй холбоотой үнэхөөр зүб шагнал хайра мүн. Тус шагнал хадаа агууехэ ород арадые СССР-эй бүхы арадуудай тон ехээр хүндэлдэг, тэрээндэ һайшаалтайгаар хандадаг, дурладаг байһанай гэршэ тэмдэг болоно.

Шагналнуудые барюулхадаа, шагнагдагшадай туйлалтанууд тухай багашагаар дурдаад, тэдэнэй саашадаа шиидхэхэ ёһотой зорилгонууд тухайда дэлгэрэнгыгээр хэлэдэг, минии һанахада, һайн заншал манай советскэ хүнүүдэй дунда бии болонхой. Тэрэншье ойлгосотой. Үнгэрһэн саг тээшэ бэшэ, харин ерээдүй тээшэ һанал бодолоо хандуулан, шэнэ зорилгонуудые шиидхэхэ, бүри ехэ амжалтануудые туйлаха хэрэгтэ өөһэдынгөө хүсэ шадал, эршэ зориг, дура хүсэлые хандуулнабди.

Нүхэд депутадууд! Энэ сесси дээрэ 1955 оной бюджедые зүбшэн хэлсэхэ үедэ үгэ хэлэһэн депутадууд ороной урда КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй табиһан зорилгонууд тушаа тодорхойгоор тэмдэглээд, арадай ажахын бүхы һалбаринуудтахи туйлалтанууд ба дутуу дунданууд тухай, промышленностиин, хүдөө ажахын, культурна байгуулалтын талаар Россин Федерациин шиидхэхэ ёһотой угаа ехэ зорилгонууд тухай дэлгэрэнгыгээр элидхэн мэдээсээ. Россин Федерациин урда табигдаһан зорилгонууд дүүргэгдэхэ гэжэ депутадууд мэдүүлхэдээ, үргэн арад зонойнгоо һанал бодолые бүрин элирхэйлһэниинь дамжаггүй.

Россин Федерациин арадуудай бэелүүлхэ зорилгонууд тушаа тобшоор хэлэхыемни зүбшөөрыт.

Манай алдарта Коммунистическэ партиин тодорхойлон зохёоһон сэсэн мэргэн политикые хэлбэришэгүй, сэхэ шууд бэелүүлхэ ёһотойбди. Манай ороной хүсэ шадалые бүри ехээр бэхижүүлхэ хэрэгтэ, арад зоной ажабайдалые хододоо, таһалгаряагүй һайжаруулха, бүхы дэлхэй дээрэ амгалан байдал батадхаха ябадалда тус политикымнай зорюулагдадагынь мэдээжэ.

Энэ политикаяа бэелүүлхэдэмнай ямар юумэн гол шухала байнаб? Хүндэ индустрияа улам ехээр хүгжөөхэ шухала гэжэ бүгэдөөрэн мэдэнэбди. Хүндэ индустри ба ороноо электрификацилга хадаа бүхы социалистическэ экономикые, арад зоной ажана байдалые улам һайжаруулха, Эхэ оронойнгоо оборонно хүсэ шадалые бүри ехээр бэхижүүлхэ хэрэгтэ гол эшэ үндэһэн болоно гэжэ агууехэ Ленин заадаг байгаа.

Манай партиин генеральна хараа шугамынь иимэ байна. Энэ хараа шугам бодото ажабайдалаар шалгагданхай. Энэнэй имагта зүб хараа шугам байһыень ажабайдал, түүхын дүй дүршэл баталан харуулаа.

Хүдөө ажахын бүхы һалбаринуудые эршэмтэй түргэнөөр хүгжөөхэ асари ехэ зорилгонуудай шиидхэгдэжэ байһан мүнөө үедэ манай бүхы амжалтануудай эшэ үндэһэниинь—хүндэ индустрияа хэлбэришэгүйгөөр хүгжөөхэ ябадал болохонь эли бэшэ аал.

Арад зоной ажабайдалые саг үргэлжэ һайжаруулхаһаа үлүү шухала зорилго Коммунистическэ партида байхагүй. Хүндэ индустрияа али бүхы аргаар, саг үргэлжэ хүгжөөхэ гэдэг ленинскэ тон зүб заабарие хүтэлбэри болгожо, Коммунистическэ партимнай имагтал шухала энэ зорилгые марксистска ёһоор, ленинскэ ёһоор, шэнжэлхы эрдэм ухаанай үндэһөөр шиидхэдэг байха юм.

Нүхэд депутадууд! Социалистическэ байгуулалтын хэрэгтэ Россин Федераци хододоо түрүү үүргэ дүүргэдэг байгаа. Хүндэ индустрияа улам ехээр хүгжөөлсэн, энэ үүргэеэ дүүргэжэ байна.

Россин Федерациин территори дээрэ машина бүтээн гаргадат олохон ехэ центрнүүд, металлургическа промышленностиин предприятинууд, нүүрһэ, нефть, түмэрэй руда болон бусад ашагта малтамалнуудаар баян газарнууд бии юм, хүсэтэ электростанцинууд баригдажа байнхай.

Россин Федераци байгаалиингаа баялигуудаар, хүндэ индустриин томо үйлэдбэринүүдээр, мүн хүсэтэ техникээрэе суурхадаг. Үйлэдбэриин баян дүй дүршэлтэй, зохёон байгуулхы барагдашагүй ехэ үүсхэлтэй ба эршэ зоригтой, мэргэжэл түгэс хүдэлмэришэдэй, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй гайхамшаг кадрнуудаараа Россин Федераци мүн лэ омогорхожо шадаха; тэрэшэлэн эрдэм ухаанай эмхи зургаануудаараа, эрдэмтэдэй олон тоото гайхамшаг коллективүүдээрээ суурхана.

Табадахи табанжэлэй шиидхэхы жэлдэ ороод байнабди. Промышленностьмнай табанжэлэй даалгабарие болзорһоо урид дүүргэхэнь эли болонхой, олон миллион хүдэлмэришэд, инженернүүд ба техникүүд табанжэлэй түсэбые болзорһоо урид дүүргэхын түлөө мүрысөөд, оролдолго хэшээл гаргажа байнад.

Энэ хадаа советскэ байгуулалтын түгэлдэр ехэ хүсэ шадалай, ажахын социалистическэ системын гайхамшаг булюу шанарнуудай эли тодо гэршэ жэшээ болоно. Гэбэшье, үшөө шиидхэгдээгүй зарим зорилгонууд тухай, промышленностиин хүдэлмэридэхи дутуунууд тухай хэлэхэ хэрэгтэй байна.

Ажалай бүтээсын ургалтые нэгэн доро туйлаагүй һаа, ниитын үйлэдбэрие түргэнөөр дабшуулжа шадагдахагүйнь элитэ. Гэхэ зуура, энэ шухала зүйлөөр табанжэлэй даалгабариһаа үшөөл гээгдэжэ байнабди. Энэ гээгдэлгээ шадаал һаа түргэнөөр усадхаха шухала. Тиигэхэ хамаг арга боломжонууд манда бии, тэдэнээ хүсэд бүрин хэрэглэхэ ёһотойбди.

Хүдэлмэреэ комплексно ёһоор саашадань оньһожоруулха, тиин шэнэ техникэ оролдосотойгоор нэбтэрүүлэн ашаглаха гээшэ ажалай бүтээсын улам ургалгада шухала арга нүхэсэл болоно. Тус асуудалаар туйлаһан амжалтанууднай арсалтагүй ехэ. Зүгөөр, энэ талаар шухала бүхы юумэн үшөөл хүсэд хэгдээгүй байна.

Нүхэд депутадууд! Манай орон дотор болоһон хоёр ехэ событиин: манай партиин Центральна Комитедэй январска Пленумэй, СССР-эй дүрбэдэхи зарлалай Верховно Соведэй хоёрдохи сессиин болохо оршон байдалда 1955 он эхилээ. Ойрын таба — зургаан жэл соо арбан миллиард пүүдһээ бага бэшэ орооһо таряа хуряажа абаха, малажалай гол шухала продуктнуудые үйлэдбэрилгээ хоёр — хоёр үлүүтэй дахин ехэ болгохо зорилго ЦК-гэй Пленум табяа; энээниие шиидхэхэ тодорхой хэмжээнүүд хараалагдаа.

Манай ороной бүхы ажалшад ЦК-гэй Пленумэй шиидхэбэрие имагта ехэ зоригжолтойгоор угтаба. Энэ шухала шиидхэбэрие бэелүүлхэ хэрэгтэ Россин Федераци тон харюусалгатай үүргэ дүүргэхэ зэргэтэй. Жэл бүри хуряажа абаха арбан миллиард пүүд орооһо таряанай зургаан миллиард пүүдһээ доошо бэшые РСФСР-эй колхозууд, совхозууд үйлэдбэрилхэ ёһотой. 1956 ондо элдүүрилэгдэн ашаглагдаха 28—30 миллион гектар шэнэ ба боро газарай хахад тухайнь РСФСР-эй колхозуудаар, совхозуудаар элдүүрилэгдэн ашаглагдаха юм. Бүхы орон дотор 1960 он хүрэтэр таригдаха кукурузын талмайе 28 миллион гектарһаа бага бэшэ болгохо, тэрэнэй 8 миллион гектар шахууень Россин Федерациин территори дээрэ мүнөө жэлдэ тарихаар хараалагданхай.

Энэ зорилгые Россин Федерациин машинно-тракторна станцинууд, колхозууд болон совхозууд бэелүүлжэ шадаха гү? Бэелүүлжэ шадахань лабтай. Энээниие олон түрүү колхозуудай, совхозуудай дүй дүршэл эли тодоор гэршэлэн харуулна.

Гээгдэнги колхозууд, совхозууд ба МТС-үүдые түрүүшүүлэй зэргэдэ хүрэтэрнь түргэнөөр үргэхэ, хүдөө ажахыгаа бүри һайнаар хүтэлбэрилхэ, шэнэ техникэ, агротехническэ эрдэм ухаанай туйлалтануудые, гайхамшаг хүнүүдэй—хүдөө ажахын түрүүшүүлэй дүй дүршэлые үйлэдбэридөө оролдосотойгоор нэбтэрүүлэн ашаглаха хэрэгтэй.

Ондоо хэмжээ-ябуулгануудай хажуугаар, промышленностиин ба хүдөө ажахын урда Парти, Правительствын табиһан зорилгонууд советскэ аппарадай бүхы һалбаринуудай хүдэлмэри улам һайжаруулхые эрид шууд эринэ. Тус асуудалаар зарим тэды юумэн бүтээгдээ, тиигэбэшье энэмнай эхиниинь лэ гээшэ, саашадаа үшөө олон юумэ хэгдэхэ ёһотой байна. Захиргаанай аппарадые улам хороохын ба гаргаша багатай болгохын, тодо һонороор, эршэмтэй түргэнөөр хүдэлмэриллэг болгохын тула ехээр оролдолго гаргаха шухала.

Советскэ гүрэнэй ба тэрэнэй Правительствын эб найрамдалта гадаадын политикын хэлбэришэгүй бата байһаниие СССР-эй Верховно Соведэй сесси шэнэ хүсэтэйгөөр элирхэйлэн харуулаа.

Амгалан тайбан зохёон байгуулхы ажал эрхилхэ дуратай, социалистическэ ажахынгаа байгуулалтада шэнэ илалтануудые туйлаха хүсэлэнтэй советскэ хүнүүдэй эрмэлзэлгэдэ тааруу политика мүн гэжэ Советскэ гүрэнэй гадаадын политикые манай арад нэгэн һаналтайгаар дэмжэнэ. Бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал сахихые, манай оронтой зохихо харилсаа байгуулһан бүхы гүрэнүүдтэй экономическа болон культурна холбоо барисаагаа батадхаха ба үргэдхэхые хүсэдэгбди.

Бүхы оронуудай парламентнуудта ба арадуудта хандуулһан СССР-эй Верховно Соведэй Деклараци хадаа бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал сахихын түлөө тэмсэдэг манай политикын хэлбэришэгүй бата байһые үшөө дахин гэршэлэн харуулаа.

Хоёр ондоо системын—социалистическэ ба капиталистическэ системэнүүдэй амгалан ёһоор зэргэ оршон байха, экономическа талаараа мүрысэхэ принципые агууехэ Ленин һанамжалан дурадхаһан ба тодорхойлон тайлбарилһан байгаа.

Залан хүтэлбэрилхэ заабари үгэгшэ ленинскэ энэ сургаалые манай парти һайтар шудалжа абанхай. Ленинэй амиды байхада, тэрэнэй нүгшэһэнэйнь удаа агууехэ Сталинай ударидалгаар, манай парти хоёр ондоо системын зэргэ оршон байжа болохо тухай ленинскэ принципые хододоо баримталдаг байгаа. Манай парти мүнөөшье тэрэ принципые хэлбэришэгүй батаар баримталан сахижа байна.

Советскэ хүнүүд эб найрамдалай үнэн зүб хэрэгые аршалан хамгаална, шэнэ дай үүдхэхэ гэжэ оролдодог эзэрхэг хархис хүсэнүүдэй дэлхэй дээрэ бии байһые, элдэб ааша гаргадагые хараадаа абангүй байха ёһогүй. Тэдэ хархис хүсэнүүдые американска миллиардернүүд толгойлдог байха юм. Тэдэнэр «хүсэ баримталха» политика гэдэгые номнодог, уласхоорондын түгшүүрилые һулаируулха ябадалда али бүхы аргаар һаад ушаруулдаг байна. Тэдэ миллиардернүүд лэ дэлхэйн худалдаа наймаанай, уласхоорондын культурна холбоо барисаанай сүлөөтэйгөөр хүгжэлгэдэ элдэб һаад тойбо татана. Тэдэнэр германска милитаризмые һэргээн бодхоохо, эб найрамдалда дуратай, демократическа нэгэ гүрэн болоожо Германиин нэгэдэлгые таһалдуулха гэһэн оролдолго гаргана. Тэдэнэр Хитадай Тайвань аралые, хэтэ заяанайнь ондоошье аралнуудые эзэмдээд, чанкайшиин бүлэг дээрэмшэдые сэрэгэй талаар дэмжэнэ. Европодо ба Азида эзэрхэг түримхэй блогуудые, дэлхэйн олон оронуудта сэрэгэй базануудые байгуулһан ябадал—эдэ бүгэдэ ба бусад олон юумэн хүн түрэлтэндэ дайсан харша тэдэл хүсэнүүдээр хэгдэдэг байха юм.

Советскэ хүнүүд, агууехэ хитад арад, арадай демократиин бүхы оронуудай ажалшад, түрүү ба прогрессивнэ хүн түрэлтэн барандаа эзэрхэг хархис этэгээдүүдэй хорото һанаашалгануудые ба түсэбүүдые үни ойлгонхой, тиимэһээ гэнтэ дээрээ ортохогүй байха.

Социализмын ба демократиин манай агууехэ лагериие бүхы аргаар бэхижүүлгэ—бидэнэй арюун уялга мүн, тус лагериин хүсэ шадалынь бүхы дэлхэй дээрэ амгалан байдал хангаха бата найдабари болоно гэжэ советскэ хүнүүд тоолодогбди. Агууехэ хитад арадтай, арадай демократиин бүхы оронуудай ажалшадтай ахадүүгэй харилсаа холбоогоо, хани барисаагаа улам үргэдхэхэбди.

Эб найрамдалда дуратай бусад арадууд мэтээр манай советскэ арад амгалан тайбан байхые хододоо, хэлбэришэгүй шууд хүсэдэг. Эдэнэй бодото шанар, баримталдаг принципүүд ба үзэл бодолынь тиимэ байна бшуу. Теэд, бидэниие хэншье гэнэдхээжэ шадахагүй. Эзэрхэг хархис этэгээдүүдэй ямаршье аашада советскэ арад зохихо харюу үгэхэл байха. Шэнэ дайнай болоо һаань, дэлхэйн цивилизаци хосорхо юм гэһэн басняар маниие айлгажа шадагдахагүй. Дэлхэйн шэнэ дайе империалистнуудай үшөө дахин үүдхээ һаань, дэлхэйн цивилизаци бэшэ, харин сагаа тулаһан капиталистическэ системэ хосорхо байна **(удаан саг соо альга ташалга болобо).**

Шэнэ дайнай үүдхэгдэхэ аюулые зайсуулхын түлөө, эб найрамдалай түлөө, аюулгүй байдалые хамтынгаа хүсөөр хангахын түлөө, амгалан ёһоор зэргэ оршон байхын түлөө сэхэ шууд тэмсэлынь Советскэ Союзые дэлхэйн бүхы оронуудтахи олон, олон миллион зоной дунда тон хүндэтэй, этигэлтэй болгоо. Эзэрхэг хархис этэгээдүүдэй мүнөө хүрэтэр шэнэ дай үүдхэжэ шадаагүй байһаниинь Советскэ Союзай, агууехэ Хитад ороной, арадай демократиин бүхы оронуудай, эдэ оронуудтахи хэлбэришэгүй бата ба тодо һонор политикын, тэрэшэлэн эб найрамдал болон арадуудай хоорондын хани барисаае бэхижүүлхэ хэрэгтэ Индийскэ Республикын ехэ туһа хүргэһэнэй аша үрэ мүн, энээндэ бүхы дэлхэй уялгатай юм гэжэ дэлхэйн ажалшад мэдэнэ. **(удаан саг соо альга ташалга болобо).**

«...Манай гадаадын политикые дэлхэйн хүн зоной тон олонхинь һайшаадаг» гэжэ В. И. Ленин 35 жэлэй урда хэлээ һэн. Мүнхэ Ленинэй эдэ үгэнүүдынь ямар шэнэ хүсэтэйгөөр мүнөө ханхинан дуулданаб!

Нүхэд депутадууд! Советскэ гүрэн зохёон байгуулхы хүсэ шадалаа түгэс бүринөөр бадаруулан мандажа байна. Хүдэлмэришэн анги колхозно таряашад хоёрой нягта холбоо барисаан, бүхы советскэ обществын морально-политическэ нэгэдэл, манай ороной бүхы арадуудай ахадүү ёһоной бата хани барисаан—Советскэ гүрэнэй хүсэ шадалай эшэ үндэһэн мүн. Коммунистическэ партияа, Советскэ Правительствоя тойрожо нягтаар эмхидэн жагсаһан манай арад Коммунистическэ партиин сэсэн мэргэн ударидалгаар социалистическэ общество байгуулжа түгэсхэхэ ба социализмһаа коммунизмда удаа дараалан орохо агууехэ, алдарта үүргэеэ найдамтайгаар бэелүүлжэ байна. **(удаан саг соо альга ташалга болобо).**

Хүндэтэ нүхэд депутадууд, танаар дамжуулжа Россин Федерациин арадуудта, бүхы эхэнэрнүүд ба эрэшүүлдэ, алдар солото, шэн габьяата залуушуулда—дээдэ шагналтай дашарамдуулан үшөө дахин баяр хүргэхыемни, манай ороной урда Коммунистическэ партиин, Советскэ Правительствын табиһан зорилгонуудые бэелүүлхын түлөө тэмсэлдээ шэнэ амжалтануудые туйлахыетнай таанар бүгэдэндэ хүсэхыемни зүбшөөрыт! **(удаан саг соо альга ташалга болобо).**

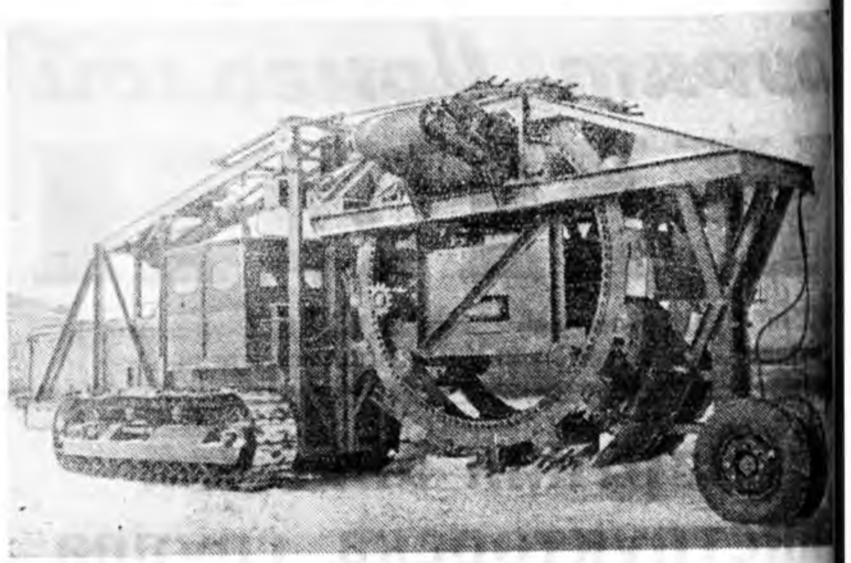
Хүн түрэлтэнэй шэнэ общество байгуулагша—хүсэн түгэс советскэ арад мандаха болтогой! **(удаан саг соо альга ташалга болобо).**

Агууехэ ород арадта, Россин Федерациин бүхы арадуудта алдар соло! **(удаан саг соо альга ташалга болобо).**

Ахадүү украин арадта алдар соло! **(удаан саг соо альга ташалга болобо).**

Манай Советскэ Правительство мандаха болтогой! **(удаан саг соо альга ташалга болобо).**

Манай бүхы илалтануудай агууехэ зоригжуулагша ба эмхидхэгшэ—Советскэ Союзай Коммунистическэ парти мандаха болтогой! **(удаан саг соо, нэрьемэ альга ташалга болобо. Бултадаа бодобод).**

Нефтяной промышленностиин министерствын Московско туршалгын механическа заводто «ЭР—5» гэһэн маркын электрическэ роторно экскаватор Советскэ Союз дотор анха түрүүнээ бүтээгдэбэ. Магистральна соргонуудые табиха траншейнүүдые малтахын тулада иимэ экскаватор бүтээгдээ.

Хоёр метрһээ үлүү гүнзэгытэй траншейнүүдые энэ экскаватор малтажа шадаха юм. Энэ машина час соо 500 кубометр шорой малтаха байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «ЭР—5» маркын электрическэ роторно экскаватор.

ТАСС-эй фотохроника.

Зүбөөр харууһалаа һаа, үнеэд ехэ һү үгэхэ

Март һарын наратай сэлмэг нэгэ үдэр һэн. Тарбагатайн аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой Саратовка гэжэ нютагай фермын һаалишад Вера Яковлева Секлетинья Зайцева хоёр ажалаа хэжэ ябахадаа өөһэд хоорондоо хөөрэлдэнэ.

—Нёдондо эдыдэ заахан һү һаадаг байгаалби,—гэжэ залуухан һаалишан Вера нүгөөдэдөө хэлэнэ.

—Вера, үгы юу хэлэнэш? Нёдондо үбһэ тэжээлээр дутамаг байгша бэлэйбди. Үнеэднай хүшэ шадал муутай һэн. Хари мүнөө силос, концентрированнэ тэжээл эдюулэлсэнэ ха юмбибди. Ши мүнөө үнгэрһэн жэлэйхидэ орходоо һураггүй ехэ һү һаагаа бэшэ аалши. Бишье урда жэлнүүдтэ орходоо горьтой һү һаанаб,—гэжэ Зайцева хэлэнэ.

Иигэжэ, ажал хүдэлмэри тухайгаа хөөрэлдэһөөр газаахи ажалаа дүүргэжэ, эдэ һаалишадай гэртээ ороходонь, фермые даагша Самсон Иванович Яковлев газетэ баринхай, уншажа һууба.

—Самсон Иванович, газетэдэ ямар һонин юумэ бэшэнэб?—гэжэ тэдэнэр асууна.

—Бидэ малшадай уншаха олон статьянууд бии. «Партиин Центральна Комитедэй январска Пленумэй тогтоолые дүүргэлгэдэ бүхы хүсэ шадалаа хандуулая» гэһэн түрүү бэшэг, мүн манай республикада кукурузын үндэр ургасын абтажа болохо тухай бэшээтэй байна. Манай хүршэ болохо Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой һаалишан нүхэр Гомбоевагай статья толилогдонхой. 4 һарын турша соо үнеэн бүхэнһөө 705 литр һү хайшан гэжэ һааһан, кукурузын силосэй ямар ехэ шэмэтэй байһан тухай тэрэ бэшэнэ,—гэжэ фермые даагша нүхэр Яковлевай хөөрэжэ дүүргээгүй байтарынь һаалишадай нэгэн иигэжэ асууба:

—Тэрэнэй үнеэд ямар үүлтэрэй юм?

—Үнеэдэйнгээ үүлтэр тухай бэшээгүй. Теэд мүнөө мянган литр үнеэн бүхэнһөө һаагаал ха. Хю... үнеэнһээ үдэрэй 12 литр, на... үнеэнһээ 19 литр һү һаана. Зу... ехэл һү һааха хүн байна гэжэ С... сон Иванович харюусана.

—Манай Устинын эреэгшэнһэ... нөөшье арба гаран литр һүн гара... Тэрэниие һайнаар, гансашье тэрэ... бэшэ, мүн бүхы үнеэдээ зоотех... скэ заабариин ёһоор харууһал... бүдүүн, концентрированнэ, шэ... тэжээлээр эдеэлүүлээ һаа, хэнэй... үнеэд энэ тухай һү үгэхэл байх... гэжэ һаалишан Власова хэлэнэ.

Үнеэдһээ хайшан гэжэ һү е... һаадаг болохо тухай һаалишад... удаан хөөрэлдэбэ, кукуру... шэмэтэй һайн тэжээл байһан ту... хэлсэбэ. «Бурят-Монголдо ... аргаар кукурузын баян ургаса ... хаб» гэһэн статьяе нүхэр Яковле... уншахада һаалишад ехэ анха... тайгаар шагнаа. Һаалишад ... бүхэнһөө 1400 литр һү һааха, ... нүүдээ нэгэшье хоролтогүйгөөр ... жээхэ, малнуудаа тарганаар ... оруулха гэжэ хэлсэбэ.

Мүнөө фермэдэ 10 һаали... ажаллана. Фермын малай хүшэ ... дал һайн. Ажахын жэлэй эхил... һээ хойшо 26 түл абтаад, түли... дэггүй байрада нэгэшье гарза ... ролтогүйгөөр түлжүүлэгдэжэ бай... Үнгэрһэн 5 һарын туршада ... бүхэнһөө 275 литр һүн һаа...

Энэ фермэдэ колхозой түрүү ... лишад ажаллана. Жэшээлхэдэ, ... гэрэгшэ табан һарын туршада ... бүхэнһөө 359 литр һү һааһан ... Яковлева, 350 литр һү һааһан ... Власова, 346 литр һү һааһан ... Яковлева болон бусад ажаллана.

Партиин ЦК-гэй январска Пле... нэй шиидхэбэреэр зоригжоһон С... товка тосхоной һүнэй-товарна ф... мын һаалишад улам эршэ зориг... гоор ажаллажа, абаһан уялгаа ... дото ажал дээрэ бэелүүлхын ... ехэ оролдосотойгоор хүдэлмэри...

Р. Жигжит...

Малшадай оролдолго

Түнхэнэй аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхоз үнгэрһэн 1954 ондо артельнэ ажахыгаа хүгжөөхэ талаар зарим тэды амжалта туйлаһан байна. Малай ашаг шэмэ дээшэлүүлхын түлөө бии байгаа арга боломжонуудаа зүбөөр хэрэглэжэ, олзо доход ехээр абаа. Ильчир гэжэ нютаг мал адуулхада ехэ зохистой газар юм. Малшад тэндэ малаа һайнаар бэлшээжэ, таргалуулһан байна. Юуб гэхэдэ, нёдондо үбэл тэрэ нютагай бэлшээринүүдтэ шаргын харгыгаар малай долёохо дабһа, малшадай эдеэ хоол, майхангуудые зөөжэ абаашаһан байгаа. Энэ шэнэ бэлшээринүүдые зүбөөр хэрэглэхын тула дүй дүршэл ехэтэй малшад Д. Хармакшанов, Д. Боздоев, Н. Гармаев, Д. Шагдуров, С. Бузаев, Б. Ошоров, Д. Батлаев, С. Санжихаева гэгшэд 2000 толгой малтай 15 гүүртэ даажа, майн хуушаар мордоо һэн. Тэдэнэр тэрэ зун малаа зүбөөр харууһалжа, һайн бэлшээринүүдтэ шадабаритайгаар адуулжа, амидынь шэгнүүриие түсэбһөө гадуур 327 центнерээр нэмээһэн байгаа. Иигэжэ тус колхоз 1518 центнер эрхим шанартай мяха гүрэндөө худалдажа, 608.600 түхэригэй олзо доход олоо.

Ажалдаа үнэн сэхээр хандажа, малаа һайнаар таргалуулжа, амидынь шэгнүүрые ехээр нэмээһэн малшад Шагдуров, Гармаев; Бузаев, Санжихаева болон бусад тус бүридөө 5—6 центнер мяха нэмэлтэ түлбэридэ абаһан байна.

Колхоз 1954 ондо хамта 1 миллион 144 мянган түхэригэй олзо доход абаа. Тэрэнь 1953 онойхидоо орходоо 3 дахин ехэ болоно. Колхознигуудай ажалта үдэртэ 7 түхэриг мүнгэн хубаагдаа. Тиигэжэ зарим колхознигуудай бүлэнүүд ехэ мүнгэ абаһан байна. Жэшээлхэдэ, Д. Боздоевой бүлэ—17.300 түхэриг, Д. Батлаевай—13.430 түхэриг, С. Бузаевай бүлэ—11.072 түхэриг абаба.

Тиигэбэшье, колхозой хүдэлмэридэ ехэ дутуу дунданууд бии. Юуб гэхэдэ, зарим малай һубайрһа... боложо, үсөөн түл абтана. Хони... үүлтэрые һайжаруулха хүдэл... хангалтагүйгөөр ябуулагдана. ... лай байранууд муу.

Партиин ЦК-гэй январска Пле... мэй тогтоолнуудтай танилсаад ... хада, колхозой эрхим һаалишад ... Доржиева, Х. Сыренова иигэжэ ... лэбэ:

—Партимнай Центральна Ком... дэй январска Пленумэй тогтоол... соо Эхэ оронойнгоо хүсэ шада... улам бэхижүүлхэ, советскэ хүнүү... ажабайдалые улам һайжаруулх... һэн зорилго табигдаа. Тиимэһээ ... зорилгые бодотоор бэелүүлэл... түлөө бүхы хүсэ шадалаа, орол... гоёо гаргахабди.

Тус колхоз ойрын 5—6 жэлэй ... шада малажалай ашаг ш... хоёр—хоёрһоо үлүү дахин е... хэхын тула олохон хэмжээ-ябу... га хараалаа. Кукуруза б... тэжээлэй бусад культура... дые тарихын түлөө 1500 гектар ... зар хахалагдаха, 150 гектар ... шугы бургааһанһаа сэбэрлэгдэх... 1960 ондо һарлаг үнеэн бүриһөө ... литр һү һааха, мүн 200 үнеэн... племенной фермэ бии болгожо, ... эн бүриһөөнь 1700 литр һү һа... гэжэ хараалагдаа. Бүхы хони... нарин ба нарибтар нооһотой ү... рэй болгожо, нооһо бүри ехээр ... шалха гэбэ.

Малай байрануудые, силосн... хеэрэлтэнүүдые бариха түсэб... раалагдаа. Үнеэдэй типовой 5 ба... туралай типовой 5 байра, хо... типовой 5 байра, силоснэ 22 т... рэлтэ, мүн малшадай байха 32 ... культбазын 8 гэр ба бусад бари... нууд баригдаха юм.

Партиин Центральна Коми... январска Пленумэй тогтоолоор ... ригжоһон колхознигууд пра... ниингээ, партийна организаци... хүтэлбэреэр эдэ зорилгонуудаа ... жалтатайгаар дүүргэхэ байна.

Э. Жанчи...

Нютагайнгаа арга боломжонуудые дүүрэнээр хэрэглэхэ

Кыренэй МТС-эй зонодохи КПСС-эй Түнхэнэй айкомой инструкторска группын хүдэлмэри тухай

* * *

Колхозуудай экономикые гүнзэгыгөөр шудалха

ПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй тараанажал болон малажалые адань хүгжөөхэ дэлгэрэнгы рамма зохёогоод, энэ шухала онуудые бэелүүлхэ замымнай үгэбэ.

най МТС-эй зонын колхоүнгэрэгшэ 1954 ондо зарим амжалтануудые түйлаба. Бобагатай байбашье, ороohото туранuудай ургаса бүхы МТС дунда жэшээгээр гектар бү8 центнер абтаа. «Путь ЛениКалининай нэрэмжэтэ колхозуузарим участогуудhaa гектарай 0 центнер ургаса абтаhан байм. Мүн тэрэшэлэн мяха, hү, үйлэдбэрилгэ нёдондонойхидо одоо нилээдгүй ехэ болоhон бай-

ихэдэ МТС-эй бүхы колхозуудгаабхын, зарим овощиин тарилквадратно-гнездовой аргаар тайай ашаар 1953 онойхидо орхо1954 ондо 2—2,5 дахин ехэ дь, хартаабха ургуулаа. Тиин колхозууд гүрэндөө таряа тужа дүүргээд, үрэhэнэй болон буфонднуудые гүйсэд хааханаа , малай тэжээлдэ зорюулжа ндонойхидо орходоо 150 гаран фуражна ороohо үлүү ехээр hон байна.

нгэжэ МТС-эй харьяата колхоай ажахы нилээд hайжаржа шье, эдлүүриин газарай 100 бүридэ үйлэдбэрилэгдэhэн продуктнуудай хэмжээнь угаа хэбээрээ байна. Ушар иимэhээ иин ЦК-гэй январска Плей шиидхэбэринүүдэй үндэ- харьяата колхозуудайнгаа экоикые гүнзэгыгөөр шудалан шэнжэ, бии байгаа арга боломжодыень гүйсэдөөр ашаглан хэрэгхэмжээнүүдые манай инструкка группа хараалжа эхилбэ.

ал үсхэбэрилгые МТС-эй харьколхозууд эрид hайжаруулха тай. hая болотор ниитын малай эр муу, ашаг шэмэ үгэлгэнь бабайгаа. Эдэ бүхы асуудалнуудые озой правлени, парторганизатай хамта зүбшэн хэлсэжэ, түлэб энэ жэлhээ эхилэн тудые эхэhээнь hалгаажа, түдэггүй байрада байлгажа түллхэ, хурьгадые кошарно-базова үсхэбэрилхэ, мүн тэрэшэлэн дые зүбөөр эдеэлүүлэн hааха гэмэтын түрүү арга методүүдые колхозуудтаа бэелүүлжэ забди. Тиин эдэ хэмжээ-ябуулганай богонихон болзор соо өөрынша туhые колхознигуудта элеэр улба. Жэшээлбэл, «Победа», товой, Калининай нэрэмжэтэ озуудта дээрэ дурсагдаhан аруудые намарhaa эхилэн бэелүүлэй ашаар, мүнөө жэлэй түрүүшын ра соо нёдондо жэлэй энэ үеын орходоо 2—3 дахин ехэ hүн даба. Тиихэдэ тугал, хурьгад хо гээлтэгүй, тобир тарганаар онуулагдажа байна.

най зонын нэгэшье колхоздо үүлтэрэй малай фермэнүүд Тиимэ тула мүнөө колхоз бүхэнhайжаруулагдаhан үүлтэрэй үнеэ, хонидые илгажа, саашадаа племенной фермэнүүдые бии болгохын түлөө hайн үүлтэрэй малай гүүртэ, отаранuудые эмхидхэжэ байнабди. Энэ хадаа манай МТС-эй зонын эрхэ байдалда малай ашаг шэмэ үгэлгые ехэ болгохо гол арга нүхэсэл гээшэ. Мүнөө колхозуудта юунэй хэгдэжэ байhые харуулхын тула Калининай нэрэмжэтэ колхозые абаад үзэе. Тус колхозой 2-дохи МТФ дээрэ (даагшань коммунист Д. Сотников) hү ехэтэй нютагай үнеэд болон нютагай үнеэдhээ гараhан симментал үүлтэрэй түрүүшынхеэ тугаллаха гунжадые илгажа, тусхай гүүртэ болгоод, тэндээ үнеэдые зүбөөр эдеэлүүлэн hааха хүдэлмэри ябуулжа байна. 50 толгой гунжадhaa мүнөө дээрээ 7-нь тугаллаад, hаалгажа эхилээ. Үрэ дүнгынь яhала hайн. Жэшээлбэл, «Маня» гэжэ түрүүшынхеэ тугаллаhан гунжан февраль соо 311 литр hү үгөө. Мүн hара соо 250—270 литр hү үгэhэн гунжад олон. Урдань тус колхоз фуражна үнеэн бүриhөө бүхэли жэл соо арай гэжэ 300—400 литр hү hаадаг байгаа бшуу. Мүн иимэ дүнгүүдые «Победа», «Путь Ленина» колхозой hаалишад түйлажа, үнеэдэй hү үгэлгэ ехээр нэмээбэ.

Тэрэшэлэн колхозуудта бии болгогдоhон нарин ба нарибтар ноohотой хониной тусхай отаранuуд олошоржо, мүнөө түл абалгын кампани амжалтатайгаар үнгэргэгдэжэ байна. Иимэ отаранuудай бултандань кошарно-базова арга хэрэглэгдэнэ. Жэшээлбэл, «Путь Ленина» колхозой суута хонишон Даба Сыреновэй даадаг фермэ кошарно-базова аргые амжалтатайгаар бэелүүлнэ. Мүнөө 631 эхэ хонин бүриhөө хурьга абажа, 100 хонин бүриhөө 110 хурьга абаха гэhэн социалистическэ уялгаяа хүсэндэнь хүргэжэ байна.

Бэлшээрие hайнаар эмхидхэхэ гээшэ малай ашаг шэмые дээшэлүүлхэ шухала нүхэсэлынь болоно. Энэ талаар манай колхозууд нёдондо яhала hайн туршалга хэбэ. Энээн тушаа Молотовой нэрэмжэтэ, «Путь Ленина», «Победа» колхозуудай холын бэлшээри яажа хэрэглэhэн дүй дүршэлынь ехэ тодоор гэршэлнэ. Нёдондо зун, жэшээлбэл, «Путь Ленина» колхозой правлени мянга гаран толгой адуу, эбэртэ бодо малые колхозhoo 200-гаад километр холо, Хамар Дабаанай хүбшын аглаг—Үргэдэй гэжэ газарта абаашажа бэлшээhэн байгаа. Теэд энэ хэмжээ-ябуулга тон hайн үрэ дүн үгэнэ. Тус колхозhoo тэндэ ошожо бэлшэhэн малай амидын шэгнүүр бэлшээриин сезон соо хамта дээрээ 1210 центнер нэмэhэн байха юм. Эндэ хүдэлhэн мал адуулагшад нэмэлтэ түлбэри ехэ мяха абаhан байна. Жэшээлбэл, пастух Даша Шагдуров 10 центнер мяха абаа.

Холын бэлшээри эмхидхэлгын дүй дүршэлые андалдуулха зорилгоор бэлшээриин сезон дүүрэмсээр мал адуулагшад болон фермые даагшадай семинар хэгдээ. Мэргэжэлтэдэй лекцинүүдhээ гадна, тус семинар дээрэ «Путь Ленина» колхозой солото мал адуулагша Доржо Жербаевай хөөрэлдөө шагнаhан байна.

Кукуруза тариха, ургуулха талаар бидэ зарим тэды дүршэлтэй болонхойбди. Нёдондо агроном нүхэр Неугодниковой ударидалгаар Калининай нэрэмжэтэ колхозойхид 12 гектар кукуруза тарижа, гектарай 320 центнер силосэй ногоо абаа hэн. Мүнөө энэ дүршэлые МТС-эй бүхы колхозуудта нэбтэрүүлхэмнай. Тиимын тула таряанажалай, тракторна бригадын бригадирнууд, колхозой хүтэлбэрилэгшэдые, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдтэй хамта суглуулжа, МТС-эй дэргэдэ семинар үнгэргэнэбди. Эндэ кукурузые квадратно-гнездовой аргаар яажа таридагые харуулhан байна. Мүнөө ороohо таридаг 3 тракторна сеялкые кукуруза таридаг болгохоор заhабарилагдаа. Гадна, кукуруза гараар таридаг 50 хэhэг аппарадууд хэгдэхэ. Эдэ хэмжээнүүднай 1955 оной түсэбөөр хараалагдаhан 860 гектар кукурузын тарилгые бүхыдэнь квадратно-гнездовой аргаар хэхэ ябадалые гүйсэд хангаха юм.

Түрүү аргануудые али болохоор нэбтэрүүлжэ, колхозуудайнгаа арга боломжонуудые гүйсэдөөр хэрэглэхын түлөө иимэнүүд хүдэлмэри хэгдэжэ байна. Тус асуудалые партийна эхин организацинуудай үдэр бүриин анхарал доро байлгахые оролдонобди. Тиимын тула энээн тушаа хараалагдаhан бүхы хэмжээ-ябуулганууднай парторганизацяар дамжуулагдан бэелүүлэгдэнэ. Эндэ ниитэ-политическэ хүдэлмэри, социалистическэ мүрысөө илангаяа үргэнөөр эмхидхэгдэдэг юм. Теэд энээние үшөөл хангалтагүй гэжэ манай группа тоолоно. Ушар юуб гэхэдэ, манай колхозууд партиин ЦК-гэй январска Пленумэй тогтоолые зүбшэн хэлсээд, тэрэнэй үндэhөөр табанжэлэй хэмжээ-ябуулгануудые баталан абаба. Тэрэ түсэбэй ёhoop 1960 ондо эдлүүриин газарай 100 гектар бүридэ 30 центнер мяха, 110 центнер hү, 110 килограмм ноohо үйлэдбэрилэгдэдэг болохо ёhотой. Мүнөө манай колхозууд энээнэй хахадыншье үйлэдбэрилнэгүй бшуу.

Тиигээд байхадаа, манай зонын колхозуудай правлени, парторганизацинуудай, манай инструкторска группын үмэнэ угаа ехэ зорилго табятай, энээние бэелүүлхын түлөө бүхы хүсэеэ элсүүлхэбди.

Н. Домышев, КПСС-эй Түнхэнэй айкомой секретарь.

* * *

Ажалай бүтээсые эрид дээшэлүүлхэ

КПСС-эй айкомой секретарь нүхэр Домышев түрүүтэй инструкторска группын үдэр бүриин туhаламжаар манай партийна организаци механизаторнуудай дунда эмхидхэлэй болон ниитэ-политическэ хүдэлмэрие нилээд hайжаруулжа, МТС-эй үйлэдбэридэ, дирекциин ажалда hураггүй ехээр нүлөөлдэг болоо.

Манай МТС 1953 онойхидо орходоо 1954 ондо условно трактор бүхэнөөр 100 гектар үлүү ехээр тракторна хүдэлмэри хэhэн байна. Энэ хадаа тракторна паркын нилээдгүй hайнаар ашаглагдадаг болоhые гэршэлнэ. Гэбэшье, манай МТС-тэ үшөө хэрэглэгдээдүй байhан арга боломжонууд, резервнүүд угаа ехэ. Нэн түрүүн трактор, машинануудай үдэр бүриин ажалай бүтээсэ тон бага, энэ тэрэ шалтагаанhaa боложо эбдэрхэ, ажаллангүйгөөр байха баримтанууд олон ушарта үзэгдэдэг. Жэшээнь, үнгэрhэн жэлдэ дунда зэргээр тракторай халаан бүхэндэ оройдоо 2,2 гектар (зөөлэн хахалалгаар) хүртэбэ. Тиихэдэ нэгэ комбайн дунда жэшээгээр үдэрэй 5—6 гектар таряа хуряаhан байха юм. Комбайнай хүсые гүйсэдөөр хэрэглэжэ шадаагүй дээрэhээ зарим колхозуудта (жэшээлбэл, Карл Марксын нэрэмжэтэ болон бусад) таряа хуряалга 40 хоног соо үргэлжэлөө hэн. Тэрээн дээрэhээ боложо таряан ехээр гээгдэhэн байна. Энээнэй гол шалтагааниинь юуб гэхэдэ, түбхын түрүүндэ трактор, машинануудые ашаглалга, харууhалга тон хангалтагүй байгаа. Машина зэмсэгүүд олон ушарта шанар муутайгаар заhагдадаг, поли дээрээ хэдэн дахин заhалгада орожо, ехэ гаргаша хэгдэдэг.

Мүнөө жэл эдэ алдуу дутуунуудhaa тобшолол хэжэ, манай партбюро МТС-эйнгээ доторой резервнүүдые уудалан элирүүлжэ, гүйсэдөөр ашаглан хэрэглэхэ зорилго табяад байна. Заhабарилга дээрэ механизаторнуудай ажалай эмхидхэлые hайжаруулhанай, бүтээсыень дээшэлүүлhэнэй ашаар оройдоо лэ 40-өөд хүнэй хүсөөр бүхы машина зэмсэгээ заhабарилжа, апрелиин нэгэн хүрэтэр гүйсэд дүүргэхээр байнабди. Тусхай мастерской үгы дээрэhээ трактор заhабарилга дээрэ узловой аргые гүйсэд бэелүүлжэ шадаагүйбди. Тиигэбэшье, заhабарилгые хурдадхахын тула манай механизаторнууд элдэб уралан нарижуулгын дурадхалнуудые оруулжа байгаад, энэ хүдэлмэрие урдынхидаа орходоо шанар hайнтайгаар хэбэ. Партиин ЦК-гэй январска Пленумдэ харюу болгон заhабарилгын хүдэлмэрине механизаторнууд эрид шангадхаhан байна. Тэдэнэй дунда дэлгэрhэн мүрысөөндэ коммунистнууд, комсомолецууд түрүү зэргэдэ ябана. Жэшээлбэл, коммунист Ангаев болон бусад үдэрэйнгөө нормые 120—150 процент дүүргээ.

Заhабарилгын хүдэлмэри дээрэ механизаторнуудай оруулhан уралан нарижуулгын олон дурадхалнууд бэелүүлэгдэhэн байна. Жэшээлхэдэ, заhабариhaa гараhан моторые хүдэлгэжэ туршахадаа урдань гараараа хүдэлгэдэг байгаа. Теэд энээндэ удаан саг хэрэгтэй. Тиимэ тула механизатор нүхэр Домбровскийн гэгшын дурадхалаар халуун болон хүйтэн туршалгын стенд тодхожо, мүнөө жэл моторнуудай туршалгые түргэнөөршье, шанартайгааршье хэhэн байнабди.

Гадна, МТС-эйнгээ дотоодын хүдэлмэрине заахашье hуладхангүйгөөр шэнэ барилгануудые саг үргэлжэ хэнэбди. Мүнөө намар-үбэлэй хэдэхэн hарын туршада гансахан өөhэдынгөө хүсөөр, механизаторнууд болон албахаагшадай воскресниг үүдые эмхидхэжэ байгаад, МТС-эй конторын хоёр дабхар байшан, 150 хүнэй hууритай клуб, шэнэ столово барижа, гүйсэд тухеэрээд, ашаглалгада оруулаабди.

Мүнөө 75 трактор заhабарилха хүсэтэй типовой мастерской, 21 комнатотой хамтын байра бариха hуури табинхайбди. Партиин ЦК-гэй январска Пленумэй тогтоолые зүбшэн хэлсээд, тус барилгануудые ноябриин 7 хүрэтэр сүм дүүргэхэбди гэhэн уялга манайхин абанхай. Мүнөө энэ хүдэлмэридэ МТС-эй 40-өөд хүдэлмэрилэд хабаадана. Тэндэ партбюрогой гэшүүн нүхэр Сыбденов түрүүтэй партийна группа бии болгогдонхой. Нүхэр Сыбденовэй хүтэлбэрээр 600 кубометр шулуун, 2200 кубометр барилгын модон МТС-эй усадьба дээрэ асарагданхай. Энэ үедэ модо хюрөөдэлгэ ба модоор бүтээгдэхэ хүдэлмэри хэгдэжэ байна.

Ингэжэ манай парторганизаци механизаторнуудай ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ, коллективэйнгээ доторой резервнүүдые гүйсэдөөр ашаглаха талаар МТС-эй дирекцидэ туhална. Теэд манай хүдэлмэридэ дутагдалнууд үшөөл олон байна. Мүнөө партиин ЦК-гэй январска Пленумэй тогтоолой үндэhөөр хабарай тарилгын бүхы хүдэлмэрине саг соонь, hайн шанартайгаар үнгэргэхэ хэрэгтэ механизаторнуудые элсүүлнэбди. hаяын үдэрнүүдтэ олохон тракторна бригадын машина зэмсэгүүд хүдэлмэрилхэ участогуудтаа гаргагдаба.

А. Таханов, МТС-эй парторганизациин секретарь.

Манай арга боломжонууд барагдашагүй

Манай колхозой гэшүүд өөhэдынгөө арга боломжые хаража үзөөд, КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй тогтоолой үндэhөөр малажалай ашаг шэмые ойрын 5—6 жэл соо хоёр — гурба дахин ехэ болгохоор хараалба. Жэшээлбэл, 1960 ондо эдлүүриин газарай 100 гектар бүридэ 36 центнер мяха, 110 центнер hү, 110 килограмм ноohо гэхэ мэтые үйлэдбэрилдэг болохо байнабди. Энэ хадаа харюусалгатайшье hаа, гүйсэд бэелүүлэгдэхээр зорилго гэжэ манай колхознигууд hайса мэдэнэ.

Доторойнгоо арга боломжонуудые элирүүлхэ ба ашаглан хэрэглэхэ хүдэлмэридэмнай МТС-эй мэргэжэлтэд ба зонын инструкторска группын хүдэлмэрилэгшэд ехээр туhалалсана. Нёдондо МТС-эй агроном нүхэр Неугодниковой эдэбхитэй хабаадалгаар манайхин 26 гектар кукуруза болон наран сэсэг тарижа, hайнаар ургуулhан юм. Тэрээнэй ашаар мүнөө hаадаг үнеэдтээ шэмэтэ силос эдюулнэбди. Тиимэ дээрэhээ үнеэдэй hү үгэлгэ нёдондонойхидо орходоо мүнөө жэл 3—4 дахин ехэ болоо.

Мүнөө кукурузын аша туhые hайса мэдэхэ, тэрэниие тариха ба hайнаар ургуулха дүршэлтэй болоод байхадаа, кукуруза тарилгые 1955 ондо 80 гектар, 1960 ондо 250 гектар хүрэтэр үргэдхэхэ гэжэ шиидэнхэйбди. Кукурузын бүхы тарилгые квадратно-гнездовой аргаар тарихын тула МТС-эй механизаторнуудай туhаламжаар ороohо таридаг 24 рядтай сеялкые кукуруза таридаг болгон заhажа байнабди. Тиихэдэ кукурузын поли дээрэхи буртаг үбhые арилгахын түлөө ряд хоорондын элдүүрилгэ хэхын түлада «УТК» маркын культиватор тааруулан заhагданхай.

20 гектар кукурузада тусхай харууhалга хэжэ, эндэhээ кукурузын үрэhэ абахаар хараалагдаба. Энэ хэрэгтэ зорюулагдан гектар бүриин 15 тонно наг шэбхэ, 3 центнер үнэhэ, 4 центнер суперфосфат мүнөө бэлэдхэгдэжэ байна.

Кукуруза тарилгые hайнаар үнгэргэхын тула тэрэнэй агротехникэ тухай хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдэнэ.

Тиихэдэ тугалнуудые эхэhээнь hалгажа, мүн түлигдэдэггүй байрада байлгажа түлжүүлхэ, хурьгадые кошарно-базова аргаар үсхэбэрилхэ хэмжээ-ябуулганууд манайда түрүүшынхеэ үргэнөөр бэелүүлэгдэжэ эхилбэ. Тэрэнэй ашаар бүхы түлнүүдээ гарзада оруулангүй тобир тарганаар ондо оруулжа байнабди. Түрүү дүй дүршэлөө андалдаха зорилгоор МТС-эй дэргэдэ hара бүридэ болодог семинарнууд доторойнгоо арга боломжонуудые элирүүлэн ашаглаха хэрэгтэмнай ехээр туhалдаг юм. Эдэ хэмжээ-ябуулганууд партиин айкомой инструкторска группын хүтэлбэри доро үнгэргэгдэнэ.

Б. Цыденов, Калининай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Кыренэй МТС-эй механизаторнууд механик нүхэр Е. Т. Шевяковой (зүүн гарhaa гурбадахи) хүтэлбэреэр ороohото культурануудай сеялкэнүүдые кукуруза таридаг болгон заhажа байна. А. Истоминой фото.

Кадрнуудтай үдэр бүхэндэ хүдэлмэрилхэ

— Манай МТС-эй харьяата колх газар дайдаар баян... Танилгэбэл, зүүн захаhаань баруун дань гаратар, 200-гаад километр хэрэттэй... Найман томо колудтайбди, теэд тэдэмнай эмхидба ажахын талаар гүйсэд бэээдүй, олониинь мүнөөшье хүрэээгдэнги хэбээрээ байна, — гэндэхи байра байдал, ажал хүэри тухайгаа хөөрэхэ зуураа, СС-эй Түнхэнэй айкомой КыреМТС-эй зонодохи секретарь Ний Андриянович Домышев хэ.

Партиин ЦК-гэй сентябрьска нумэй hүүлээр энэ МТС-эй зосекретарь боложо ерээд байханүхэр Домышев эгээн түрүүн хозуудые хүтэлбэрилхы кадраар жүүлжэ эхилhэн байна.

— Колхозой ниитын ажахые ээн дэбжээхэ хэрэг хүэрилхы кадрhaa ехээр дулдыда. Тиимэ тула кадрнуудые шэлэн , тэдэниие хүмүүжүүлхэ хэ ехэнхи анхаралаа хандуул—гэжэ нүхэр Домышев үргэлүүлнэ.

хеэрээшье тус МТС-эй хаколхозууд сентябрьска Плеhээ хойшо кадраар яhала бэхигдэhэн байна. Мүнөө хүдэлбайгаа 8 түрүүлэгшэнэрэй 7дунда ба дундаhaa дээшэ итай, хүтэлбэрилхы хүдэлин дүй дүршэл ехэтэй партийсоветскэ эдэбхитэдhээ, хүдөө ин мэргэжэлтэдhээ hунгагда байна. Бригадирнууд болон рмнуудые даагшад мүн лэ д хаража үзэгдэhэн, шадабахүнүүд hэлгэгдэhэн юм.

Тиихэдэ колхозуудай партийна организацинуудые бэхижүүлхэ хэмжээн абтаа. Партийна эхин организацинуудые хүсэ ба нүлөө ехэтэй болгохын тула аймагай центрын парторганизацинуудhaa хэдэн арбаад коммунистнууд колхоздо эльгээгдээ. Тэдэнэй дунда айкомой секретарь, таhагые даагшад, инструкторнууд бии. Тиихэтэй хамта, колхозой болон МТС-эй үйлэдбэриин түрүүшүүлhээ нилээд олон хүнүүд партида абтаhан байна. Мүнөө энэ зонын олонхи парторганизацинууд 30—40 коммунистнуудтай болонхой. Жэшээнь, МТС-эй парторганизаци жэлэй турша соо арбаад түрүү механизаторнууд болон мэргэжэлтэдые партида абаhан байна.

Колхозуудай хүтэлбэрилхы кадрнуудые шэлэн оложо, зүбөөр хубаарилан табихаhaa гадна, тэдэниие хүмүүжүүлхэ, тэдэнэй үдэр бүриин ажалда туhалха гээшэ эгээн шухала, харюусалгатай хүдэлмэри гэжэ инструкторска группа тоолоно. Тиимэhээ кадрнуудые бодото ажал дээрэнь, өөhэдөө жэшээ харуулан hургаха гэжэ группын хүдэлмэрилэгшэд оролдоно.

— Колхозой хүтэлбэрилэгшэдтэ, партийна эхин организацинуудта үдэр бүриин туhаламжа үзүүлхэ зорилгоор манай инструкторнууд нүхэд Уваров ба Андыков хүдэлмэриингөө ехэнхи сагые колхозой бригада, фермэнүүд дээрэ үнгэргэдэг юм. Хажуугаарнь өөрөөшье ходо ябалсажа байдагби. Тиигэбэшье, манай хүдэлмэридэ дутуу дунданууд үшөөл олон,—гэжэ нүхэр Домышев инструкторнуудайнгаа хүдэлмэриие яажа эмхидхэдэг тухайгаа хөөрэнэ.

Али нэгэн тракторна, таряанажалай бригада гү, али фермэ дээрэхи ажал хүдэлмэриин hуларбал, нүхэр Домышев тэндэнь өөрөө ошожо, хонон үнжэн байгаад, дутуу дундыень элирүүлэлсэдэг, ажалыень заhалсадаг гуримтай. Жэшээлбэл, мартын түрүүшын хахадай дүнгөөр «Путь Ленина» колхозой зарим hаалишад үнеэдhээ үдэрэй 300—400 грамм hү hааhан байба. Тиихэдэнь, нүхэр Домышев колхозой хүтэлбэрилэгшэд, зооветеринарна мэргэжэлтэд болон hаалишадтай тэрэ дарыдань hайса хөөрэлдэжэ, дутагдалнуудыень элирүүлээд, байра дээрэнь эмхидхэлэй талаар хэдэн хэмжээнүүдые абаhан байгаа. Тэдэнэй ашаар мүнөө хоёрдохи хахад соо үнеэдэй hү үгэлгэ хоёр—турба дахин ехэ боложо, түрүүшын хахадайхида орходоо 2300 литр hүн эндэ үлүү ехээр hаагдаба.

Нүхэр Домышев зонынгоо колхозуудай экономикые hайса мэдэдэг, саг үргэлжэ шудалжа байдаг. Мүн иимэ эрилтэ инструкторнуудайнгаа үмэнэ табидат. Энэнь мүнөө инструкторнуудай үдэр бүриин хүдэлмэридэ ехээр туhална. Энээниие партиин ЦК-гэй январска Пленумэй дүнгүүд тушаа Молотовой нэрэмжэтэ колхоздо hаяхан үнгэргэгдэhэн партийна суглаанhaa хаража болоно. Тус суглаан дээрэ колхозой ниитын ажахые хүгжөөхэ холын хараанай асуудал зүбшэн хэлсэгдэжэ, 1955—1960 онуудта бэелүүлэгдэхэ хэмжээ-ябуулганууд зохёогдохо ёhотой байгаа. Энэ шухала хэрэгтэ партиин айкомой тус зонын инструктор нүхэр Андыков эдэбхитэйтээр хабаадалсажа, суглаае эмхидхэлэй болон идейнэ талаарнь дээдэ хэмжээндэ үнгэргэхэ ябадал түйлаhанайнь ашаар колхозой ниитын ажахые хүгжөөлгэдэ бии байhан ехэхэн дутагдалнууд элирүүлэгдээ.

Урда жэлнүүдэйхидэ орходоо мүнөө жэл Молотовой нэрэмжэтэ колхозойхид (парторганизациинь секретарь нүхэр Доржиев) нилээдгүй hайнаар хүдэлжэ, колхозойнгоо олзо доходые 1 миллион 615 мянган түхэригтэ хүртэhэн, колхознигуудай ажалта үдэр бүридэ 7 түхэриг мүнгэ хубааhан байна. Тиигэбэшье, экономикыень hайса шэнжээд үзэхэдэ эдлүүриин газарай 100 гектар бүридэ малажалай ашаг шэмэ тон багаар абтадаг байна. Тиихэдэ нёдондо гансахан малай hубайрhан, гарзалhан, hүнэй багаар hаагдаhан дээрэhээ тус колхоз миллион тойрон түхэриг багаар абаhан байна бшуу.

Бригадирнууд болон фермые даагшадта туhалха, тэдэниие түрүү дүй дүршэлөөр зэбсэглэхэ зорилгоор МТС-эй дэргэдэ саг үргэлжын семинар эмхидхэгдэнхэй. Колхозой үйлэдбэриин бодото асуудалнуудые байра дээрэнь хаража, үзэжэ байгаад, лекци, хөөрэлдөө хэхын тула энэ семинар олон ушарта колхозой фермэ болон бригада дээрэ үнгэртэгдэдэг байна. Эндэ МТС-эй мэргэжэлтэдэй лекцинүүдhээ гадна, колхозой түрүүшүүл, hаалишад болон пастухнууд элидхэл, хөөрэлдөө хэдэг. Жэшээлбэл, түл абалгын урда тээ Калининай нэрэмжэтэ колхозой МТФ-дэ үнгэргэгдэhэн семинарта «Тугалые эхэhээнь hалгаажа, түлигдэдэггүй байрада түлжүүлхэ арга яажа хэрэглэхэб» гэhэн асуудалаар тус фермые даагша нүхэр Сотников элидхэл хэhэн байна. Тиихэдэ, hаалишад, пастухнууд, эрхим механизаторнууд хэдэн семинарнууд дээрэ элидхэлнүүдые хэhэн байна. Иимэ хүдэлмэри хадаа нэгэ талаhaa түрүүшүүлэй дүй дүршэлые дэлгэрүүлгэдэ туhална, нүгөө талаhaa түрүү арга методүүдые колхознигуудай, механизаторнуудай шудалха hонирхолые дээшэлүүлнэ.

КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй, СССР-эй Верховно Соведэй 2-дохи сессиин түүхэтэ шиидхэбэринүүдые ажалшадта тайлбарилан ойлгуулха талаар партийна эхин организацинууд ехэхэн хүдэлмэри ябуулжа байна. Энэ хүдэлмэридэ МТС-эй зонын 100 гаран агитаторнууд, эндэхи 20-оод элидхэлшэд хабаадалсана.

Тэрэнэй хажуугаар дээрэ дурсагдаhан тогтоолые бодото дээрэнь бэелүүлхэ арга замуудые колхознигууд болон механизаторнуудта зааха, харуулха талаар инструкторска группа МТС-эй мэргэжэлтэдтэй хамта ехэ хүдэлмэри хэжэ байна. Мэнэ hаяхан, МТС-эй дэргэдэ hонирхолтой семинар болоо. МТС-эй харьяата колхозууд мүнөө жэл 800 гаран гектар кукуруза квадратно-гнездовой аргаар тариха юм. Теэд энэ хүдэлмэри олонхи колхознигууд, механизаторнуудта тон шэнэ хэрэг болоно. Тиимэ тула ороohото культурануудай сеялкые квадратно-гнездовой аргаар кукуруза таридаг болгожо заhаад, кукуруза тарилга дээрэ ажаллаха колхознигууд ба механизаторнуудта тэрэниие хүдэлгэн харуулжа байгаад, лекци уншагдаа.

Эдэ баримтанууд дээрэhээ харахада, колхозуудай болон МТС-эй кадрые зүбөөр шэлэн табихаhaa гадна, тэдэниие бодото ажал хүдэлмэри дээрэнь hурган хүмүүжүүлхэ хэрэгые инструкторска группа нилээдгүй hайжаруулhан байна. Тиигэбэшье, энэ хэрэгтэ ехэхэн дутагдалнууд бии. Түбхын түрүүн кадрнуудай, партийна болон ажахын эдэбхитэдэй политическэ hуралсал эндэ хангалтагүйгөөр табигданхай. Колхозуудай болон МТС-эй парторганизацинуудай дэргэдэ политhургуулинууд, кружогууд бии болгогдонхой, теэд тэдэнэй хүдэлмэри олон ушарта hулаар ябуулагдана, олохон hурагшадынь занятиhaa гээгдэдэг, таhардаг, политическэ hуралсалдаа хайна хэрэгээр хандадаг байна. Тиихэдэ хэдэн олон коммунистнууд, эдэбхитэд марксистско-ленинскэ теориие бэеэ даагаад шудалдаг нэрэтэй аад, бодото дээрээ юушье хэдэггүй. Иимэ ушарнууд, жэшээлбэл, МТС-эй, мүн «Путь Ленина», «Гигант» болон бусад колхозуудай парторганизацинуудта үзэгдэнэ.

Партиин айкомой инструкторска группа зонынгоо колхозууд болон МТС-эй хүтэлбэрилхы кадрые, хүдөөгэй эдэбхитэдые марксистско-ленинскээр хүмүүжүүлгэ эрид hайжаруулха зэргэтэй.

Р. БИМБАЕВ.

Сталинградай городской Советэй делегаци Ковентридэ ерэбэ

ЛОНДОН, мартын 26. (ТАСС). Ковентриин муниципальна Советэй уряалаар Англида ошоһон Сталинградай городской Советэй делегаци үсэгэлдэр Ковентри городто ерээ.

Ковентридэ ерээд байхадаа, делегацие толгойлогшо Сталинградска горсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ Шапуров нютагай хэблэлэй түлөөлэгшэдтэ зорюулан пресс-конференци үнгэргөө.

Советскэ хүдэлмэришэдэй дүй дүршэлые дэлгэрүүлхэ һара МНР-тэ үнгэргэгдэнэ

УЛАН-БАТОР, мартын 26. (ТАСС). Советскэ хүдэлмэришэдэй дүй дүршэлые дэлгэрүүлхэ һара Монгол Арадай Республикын предприятинуудта үнгэргэгдэжэ байна. Энэ һара мартын 15-да эхилһэн юм. Ажалай советскэ түрүү методуудые хэрэглэн Эсэгэ оронойнгоо промышленностие хүгжөөлгэдэ, хоёрдохи табан жэлэй зорилгонуудые дүүргэлгэдэ Монголой залуу хүдэлмэришэн ангиин туйлажа байһан амжалтанууд тухай газетэнүүд бэшэнэ.

«Советскэ Союзай сагүргэлжын туһаламжа — манай арадай сүлөөтэй ба золтой жаргалтай ажабайдалай үндэһэ һуури болоно» гэһэн гаршагтайгаар хэдэн статьянуудые «Үнэн» газетэ толилоо. Коммунизм байгуулха талаар советскэ арадай туйлаһан ехэ амжалтанууд шэнэ илалтануудые туйлалгада монгол арадые зоригжуулхаһаа гадна, золтой жаргалтайгаар ажабайхын түлөө шэн зориготойгоор ажаллагын али тодо жэшээ боложо үгэнэ гэжэ газетэ бэшэнэ.

Чехословакида хабарай тарилга эхилбэ

ПРАГА, мартын 26. (ТАСС). Словакиин урда талын хубида хабарай тарилга эхилээ. Словакиин центральна областинуудай, тэрэшэлэн Чехиин урда талын областинуудай таряашад хабарай полевой хүдэлмэри һаяар эхилхэнь.

Хүдөө ажахын нэгэдэмэл кооперативууд, гүрэнэй ажахынууд, машинно-тракторна станцинууд хабарай полевой хүдэлмэридэ хаһа саг сооһь бэлэдхээ. Мүнөө үедэ МТС-үүд ба гүрэнэй ажахынууд 1953 онойхидо орходоо 40 процентээр олон гусеничнэ тракторнуудтай, 60 процентээр олон тарянай комбайнуудтай, нэгэ хахад дахин олон сеялкэнүүдтэй болонхой.

Хүдөө ажахын ажал ехэтэй хүдэлмэрие саашадань механизацилха талаар парти ба правительство бүхы хэмжээнүүдые абана. Хэдэн мянган тракторнууд, тарянай комбайнууд, жаткануүд, косилканууд болон бусад машинанууд мүнөө жэлдэ деревнидэ нэмэжэ эльгээгдэхэ байна.

„Аруба" танкерай Румынида бусалга тушаа

„Гунжэньжибао" газетын статья

ПЕКИН, мартын 26. (ТАСС). Румыниһаа Хитадай Арадай Республикада горючи абаашаха гэжэ гараһан финскэ «Аруба» танкер США-гай зүгһөө хуули бусын ябуулганууда ба заналтануудай хэрэгтэн дэрэнэ гэдэргээ бусаха баатай болоо гэжэ урда тээнь мэдээсэгдэ һэн.

«Гунжэньжибао» газетэ редакционно статья соогоо иигэжэ заана. Тус танкерай Хитадта хүрэжэ ерэхэгүйн тула США-гай правительство али бүхы хэмжээнүүдые абаһан байна. Энэ зорилгоор американска правительство хадаа Финляндиин правительстэдэ баалалта хээ. Тиин гүрэнэй секретарь Даллес ба сенатор Ноулэнд гэгшэд үгэ хэлэхэдээ, танкерые американска сэрэгэй кораблинууд барижа абаха гэжэ занан айлгаһан байха юм. «Аруба» танкер Сингапур дээгүүр гараха ёһотой байгаа. Тиимэһээ табан кораблиһаа бүридэһэн американска флотили Сингапурта эльгээгдэһэн, мүн кораблине барижа абаха гү, али унаһа шэнгээхэ тухай захиралта чанкайшистскэ бүлэгтэ үгтэһэн байна.

Английн кораблинуудай чанкайшистска бандидуудай зүгһөө нэгэтэ бэшэ добтолуулдаг байбашье һаань Английн гадаадын хэрэгүүдэй министерство хадаа Вашингтоной захиралтые үгэ дууламгайгаар дүүргэн, англиска хиналта доро байдаг портнуудта танкерые түлишөөр хангахагүйбди гэжэ мэдүүлһэн байна. Индонезиин портнуудта «Аруба» танкерта түлишэ үгэхэгүй гэһэн заяанууды американска ба английска монополистнууд үгэжэ, ороной суверенитетые эбдээ. Энээниинь индонезийскэ арад ба правительство ехээр буруушааһан байна гэжэ газетэ заана.

США-гай иимэ ябуулганууд далайда сүлөөтэйгөөр тамарха ёһо гуримые эбдэжэһээ гадна, 600 миллион тоото хитад арадай уур сухал хүргэнэ гэжэ «Гунжэньжибао» газетэ түгэсхэлдөө бэшэнэ.

Франциин Республикын советдэ

ПАРИЖ, мартын 25. (ТАСС). Парижска хэлсээнүүдые эсэслэн баталха тухай хуулиин проектые Республикын советдэ зүбшэн хэлсэлгэдэ францускэ олониитэ ехэ анхарал хандуулна.

Үгэ хэлэлгэ дээрэһээ хаража үзэхэдэ советэй үсөөншэг гэшүүд парижска хэлсээнүүдые үгэ дуугүйгөөр һайшаана. Тиихэдэ, эдэ хэлсээнүүдые эсэслэн баталха гэжэ хэлэгшэдшье өөһэдынгөө хараа бодолые зүбтүүлхын тулада парижска хэлсээнүүдые эсэслэн баталалга Франциин «уласхоорондын уялганууды» дүүргэхын тулада шухала болоно, мүн СССР-тэй хэлсээнүүдые хэлэе «хүнгэдхэнэ» гэһэн хэбэртэйгээр шалтагуудые баридаг байба. Парижска хэлсээнүүдые һайшаагшад хадаа тэдэ хэлсээнүүдэй эсэслэн баталгадан сасуу СССР-тэй хэлсээ хэлгэ эхилхэ юм гэһэн хэбэртэйгээр сенаторнуудые найдуулха гэжэ ехээр оролдоно. Республикын советэй тээлмэрдэн маргадаг гэшүүдтэ нүлөөлхын тулада Франциин зонхилхы нюурнууд иимэ найдуулгануудые хэдэг байна гэжэ журналистнууд тоолоно.

Һүниин заседани дээрэ сенаторнуудай хэлэһэн үгэнүүд Республикын советэй партиина бүлэгүүдтэхи оршон байдалай ехэ хэсүү болоһые гэршэлжэ үгэнэ. Парижска хэлсээнүүд хадаа «эб найрамдалые аршалан хамгаалха» ба «хэлсээ шэнээр хэхэ» арга олгоно гэһэн хэбэртэйгээр найдуулха гэжэ социалистическэ партиин гэшүүн Мариус Мутэ оролдоһон байна. Социалистнуудай бүлэг правительствода хэдэн асуудалнуудые табиһан резолюци дурадахыа гэжэ үгынгөө түгэсхэлдэ тэрэ сонослоо. Теэд социалистнуудай энэ документ ямаршье бодото удхашапартай бэшэ юм.

Парижска хэлсээнүүдые энэ хэбээрнь эсэслэн баталха һаа Франциин «аюулгүй байдалые найдамтайгаар» хангажа шадахагүй гэжэ «зүүнэй үзэл баримталдаг демократудай бүлэгэй ба зүүнэй үзэл баримталдаг республиканецуудай» гэшүүн Огюст Пэнтон мэдүүлээ. «Европейскэ бүү зэбсэгэй агентство» байгуулха тухай хэлсээнэй ядахын сагта гол түлэб туйлагдатарнь парижска хэлсээнүүдые эсэслэн баталхын түлөө голосовалхагүйб гэжэ үгэ хэлэгшэ онсо тэмдэглээ. Иимэрхүү заһабари оруулхые дурадхаха зуураа, тус хэлсээнүүдые эсэслэн баталха тухай асуудал шиидхэлгые хойшолуулха һаа «уласхоорондын оршон байдал эли тодо боложо үгэхэ һэн» гэжэ тэрэ мэдүүлээ.

Парижска хэлсээнүүдые эсэслэн баталха шухала байһанда этигэнэгүйб гэжэ элиишэн мэдүүлхэ зуураа, «эдэ хэлсээнүүдэй түлөө голосовалхагүй гэшэ хаб» гэжэ «тарияашадай партиин» гэшүүн Шарль Морель хэлээ.

Үсэгэлдэрэй һүниин заседаниин түгэсхэл дээрэ Тунистахи французска колониальна засаг баригшадай түлөөлэгшэ Антуан Колонна үгэ хэлэхэдээ, парижска хэлсээнүүдые заатагүй эсэслэн баталха хэрэгтэй гэжэ мэдүүлээ.

Мүнөөдэр үгэ хэлэлгэ үргэлжэлүүлэгдэхэ байна. Үгэ хэлэхые хүсэгшэдэй спискэдэ бэшүүлэгшэдһээ үшөө 25 хүн үлөө. Олон сенаторнуудай үгэ хэлэхые хүсэһэн дээрэһээ юрэнхы дискусси мүнөөдэр дүүрэхэгүй байна.

Үглөөгүүрһөө эхилэн һүни оройболотор Республикын советэй заседаниин боложо байһан Люксембургска ордоной үүдэндэ хүн зон олоор суларна. Тэдэнэр Баруун Германиие зэбсэглэлгые французска арадай буруушаажа байһанаа хоёрдохи палатын гэшүүдтэ һануулхые эрмэлзэнэ. Германска вермахтые һэргээхэ түсэбые эсэргүүсэн буруушааҗа байһанай тэмдэг болгон промышленна предприятинуудта забастовконууд хэгдэһэн зангараа.

ПАРИЖ, мартын 25. (ТАСС). Республикын советэй мүнөөдэрэй заседани дээрэ социалистнууд Барре ба Шазетт, тэрэшэлэн бусад зарим сенаторнууд парижска сэрэгэй хэлсээнүүдые эсэслэн баталха гэжэ хэлээ.

Генерал Пети гэгшын хэлэһэн үгэ ехэ һонирхолтой байба. Баруун Германиие зэбсэглэхэ түсэбүүд германска милитаризмһаа хохидон наһа барагшадай дурасхаалые доромжолһон ябадал болоно гэжэ тэрэ заагаа.

Вермахтые һэргээлгэ германска милитаризмые ба пангерманизмые һэргээхэ, дайнай аюулые шангадхаха гэһэн удхатай. Территориальна эрилтэнүүдэй бэелүүлхэ зорилгоор хэрэглэгдэхэ байһан хэрэг түримхэй армиие һэргээлгэдэнь Баруун Германида парижска хэлсээнүүд һаад ушарулха шадаха гээшэ аал? Тэдэнэр һаралтайгаар зэбсэглэлгэ хэхэ ба атомна дайнда бэлэдхэхэ замда бидэниие түлхин оруулха байна бэшэ гээшэ аал? Эдэ хэлсээнүүд СССР-тэй ба Англитай урдань баталагдаһан договорнуудта харша байна бэшэ аал? гэжэ Пети хэлээ. Эдэ бүхы асуудалнуудта олонхи францууд харюу үгөөд, парижска хэлсээнүүдые буруушааһынь Республикын советэй хүлеэжэ байна гэжэ Пети мэдүүлээ.

Дайнай дүүрэһэнэй һүүлээр СССР зэбсэгтэ хүсэнүүдээ багадхаагүй гэжэ шэнэ вермахтые байгуулхые хүсэгшэдэй баталамжануудые генерал Пети баримтануудта үндэһэлэн буруушааһан байна. Советскэ Союз Баруун Европын оронуудта ямаршье добтолго хэхые хүсэнэгүй гэжэ үгэ хэлэгшэ онсо тэмдэглээ.

Сэрэгэй ба политическэ талаар парижска хэлсээнүүдэй Францида тон ехэ хоро хүргэхэ байһые харуулха зуураа, эдэ хэлсээнүүдые францускэ бүхы патриодууд хүсэд нэгэн һаналтайгаар буруушааха гэжэ генерал Пети тэмдэглээ.

Удаань социалист Обер үгэ хэлэхэдээ, парижска хэлсээнүүдэй Францида ехэ аюултай байһые онсо тэмдэглээд, эдэ хэлсээнүүд оронойнмай аюулгүй байха ябадалда ямаршье бодото найдабари боложо шадахагүй байна гэжэ заагаа.

Баруун Германие зэбсэглэлгэ шэнэ дай һүжээрэлгэдэ хүргэхэ аюул тохёолдуулна. Парижска хэлсээнүүдһээ арсаад байгаа һаамнай «союзуудынай буруутахагүй» байна. Бидэниие юугээр айлгахые оролдонобта гэжэ Обер саашань хэлээ. Али олон заналтануудай хэгдэдэг болобошье вермахтые байгуулхые, харалтайгаар зэбсэглэхые хүсэдэггүй хүнүүд бидэнэй байна олон. Холбоото Штадуудай хүсэдэгэй ёһоор, «хэрээһэтэ походто» хабаададсахые бидэнэр хүсэнэгүйбди гэжэ тэрэ мэдүүлээ.

Вермахтые һэргээлгэдэ эсэргүүсэн, Франциин национальна бэеэ даанхай байдалай түлөө тэмсэлдэ бүхы хүсэеэ зорюулхаб гэжэ үгынгөө түгэсхэлдэ Обер тангариг үгөө.

Оберой хэлэһэн үгэ хадаа парижска хэлсээнүүдэй түлөө голосовалхыень бүхы сенаторнууд-социалистнуудые баадхаха гэжэ социалистическэ партиин хүтэлбэрилэгшэ Ги Моллиин һэдэлгэнүүдэй бүтэлгүй байһые харуулна.

Забһарлагын һүүлээр, германска милитаризмые ехээр үмөөрэгшэдэй нэгэн редикал Лаффаргда үгэ үгтөө. Тэрэ хадаа парламентска трибунаһаа антисоветскэ будүүлиг хардалга гүрдэлгэнүүдые хэһэн байна.

Удааһь коммунист Берлиоз үгэ хэлээ. Парижска хэлсээнүүдэй түлөө голосовалгаһа бүхэн өөрынгөө арадай дура зоригто зүршэхэ байна.

Советскэ Союзай эб найрамдалда дуратай гадаадын политика тухай хэлэжэ зуураа, эб найрамдалай хэрэгые бэхижүүлгэдэ зорюулагдаһан дурадхалнуудые Советскэ правительство нэгэтэ бэшэ оруулһан байна, энэнь францускэ арадай дура хүсэлдэ бүрин зохилдоно гэжэ Берлиоз һануулаа.

Зээрхэг түримхэй вермахтые һэргээлгэ Франциин национальна интересүүдтэ урбаһан ябадал болохо байна. Энээниие манай арад хэзээдэшье зүбшөөхэгүй гэжэ тэрэ мэдүүлээ.

Германска зэбсэгтэ хүсэнүүдые һэргээлгэ бүхы Европодо аюул тохёолдуулха байна гэжэ «социална республиканец» Дебю-Бридель хэлээ. Парижска хэлсээнүүдэй эсэслэн баталагдахын урда тээ германска асуудалаар агуухэ гүрэнүүдэй хэлсээ хэхые тэрэ уряалаа.

Тэрэнэй үгэ хэлэжэ байхада «өөһэдынгөө союзнигүүдгүйгөөр» иимэ хэлсээнүүдые хэхэ үүсхэл Франци гаргажа шадахагүй гэжэ гадаадын хэрэгүүдэй министр Пиней таһа дүүрэн хэлэбэ. Тиихэдэнь Дебю-Бридель иигэжэ огсом шангаар хэлээ: «Франциимнай уласхоорондын оршондо өөрынгөө зүгһөө ябуулга хэжэ шадаха бээ даангхай гүрэн байхаяа болибо гээшэ аал?».

Забһарлагын һүүлээр Пиней үгэ абаа. Ямаршье услови табингүйгөөр, заһабари оруулангүйгөөр ба хойшолуулангүйгөөр парижска хэлсээнүүд һайшаагдаха ёһотой гэжэ Республикын советдэ тэрэ эриһэн байна.

ПАРИЖ, мартын 26. (ТАСС). Парижска хэлсээнүүдые эсэслэн баталха тухай асуудалаар Республикын советдэ юрэнхы дискусси хэлгэ энэ үглөөгүүр гүр сайжа байха үедэ дүүрээ. Үсэгэлдэрэй хоёр заседани дээрэ (удэшын ба һүниин) үгэ хэлэлгэн олон хүнүүд парижска хэлсээнүүдые буруушааһан гү, али ажагламтануудые хэһэн байна. Удэшын заседаниин түгэсхэл дээрэ гадаадын хэрэгүүдэй министр Пиней үгэ хэлэхэдээ, парижска хэлсээнүүдые эсэслэн баталхаһаа арсаха һаатнай Франциин хабаадалгагүйгөөр Баруун Германиие зэбсэглэгдэхэ гэжэ сенаторнуудые дахин айлган занаһан байна.

Һүниин заседани дээрэ үгэ хэлэһэн олон хүнүүд парижска хэлсээнүүдые шүүмжэлээ.

Правительствые толгойлогшо ба гадаадын хэрэгүүдэй министр дискуссиин хойноһоо таһалгаргагүйгөөр ажаглан хаража байха зуураа, парижска хэлсээнүүдые шүүмжэлэн хэлэгшэдэй үгые таһа дүүрэжэ, тэдэнэй хэлэһэн үгэнүүдэй улхые һулараулха гэжэ оролдодог байгаа.

Тиигэбэшье һаань хэдэ хэдэн сенаторнууд хуулиин проектдэ заһабари оруулхые дурадхаһан байна. Һүүл багтаань «социална республиканецуудай» (урдын деголлевскэ бүлэг) бүлэгэй 11 гэшүүн шэнэ заһабари оруулаа. Парижска хэлсээнүүдые эсэслэн баталһан тухай документнүүд «баруунгерманска армида ба сэрэгэй захиргаанай органуудта урдын сэрэгэй нэгэшье гэмтэн» алба хэхые абтахагүй гэһэн найдуулгые баруунгерманска правительствын үгтэхэнь хадагалажамхада үгтэхэгүй гэжэ тус заһабари хараална.

Иимэ болохоороо Республикын советэй бюродо хэдэн заһабаринууд ба резолюцинууд, тэрэ тоодо парижска хэлсээнүүдые буруушааха тухай коммунистнуудай дурадхаһан «даб дээрэхи резолюци» оруулагдаһан байна.

Парижска хэлсээнүүдые статья статьягаарнь зүбшэн хэлсэлгэ ба заһабаринуудые голосовандыа табилга мүнөөдэр үдын хойно эхилхэ байна.

Американска агент гэмээ мэдэрбэ

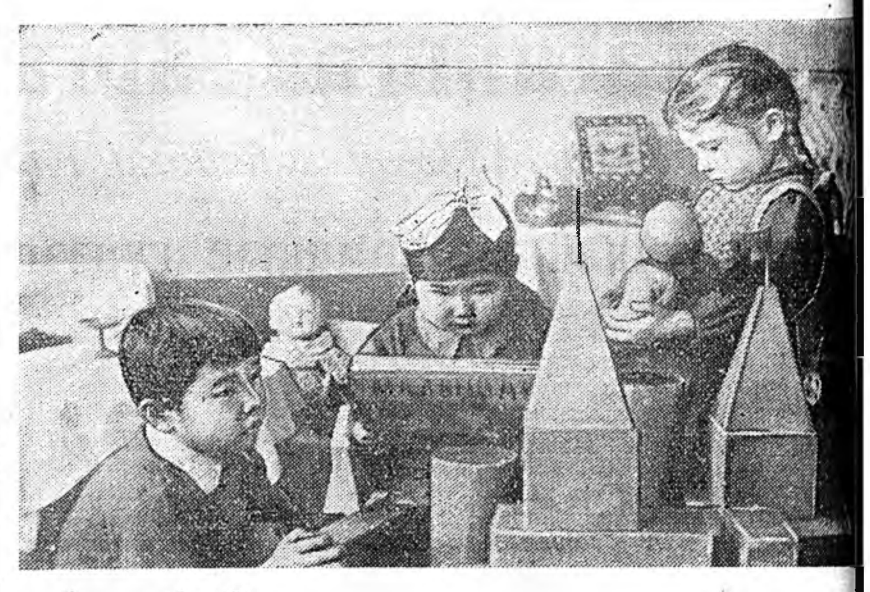
НЬЮ-ЙОРК, мартын 25. (ТАСС). Хэблэлэй мэдээсэлэй ёһоор американец Малькольм Берсон Хитадай Арадай Республикын засагаархидаар энэ оной февралиин 27-до түрмэһөө сулөөлэгдэһэн байна. Тэрэ хадаа тагнуул хэһэнэй түлөө гэмнэгдэһэн байгаа. Берсон мартын 23-да Нью-Йоркдо ерээ. Аэропорт дээрэ хэблэлэй түлөөлэгшэдтэ Берсон иигэжэ мэдүүлээ: «сэрэгэй тагнуул хэһэнэй түлөө би гэмтэй байнаб». 1955 оной июльһээ американска стратегическэ информацин бюрогой (США-гай сэрэг-политическэ тагнуул, энэ тагнуул дайнай үедэ байгуулагдаһан юм.—Ред.) даалгабараар Хитадта хүдэлмэри хэжэ эхилһэн байгааб гэжэ тэрэ хэлээ. «Иигэжэ тагнуулай хүдэлмэри хэжэ эхилһэн байнаб» гэжэ тэрэ хэлээ. Мүн 1951 ондошье мэдээнүүдые суглуулаад, «американска бусад агентнуудта» дамжуулан үгэдэг байгааб. Тагнуулай хүдэлмэри хэһэнэй түлөө гэмнэгдэн 1951 оной июлиин 23-да би арестовалагдаһан байнаб. Би тэрэ дороо хэһэн бүхы гэм зэмээ мэдэрээ һэм гэжэ Берсон саашань хэлээ. Тэрэшэлэн хэһэн гэм зэмэ тухайгаа бэшээгээ мэдүүлһэн байнаб гэжэ Берсон хэлээ. Намда хүнгэн приговор гаргагдажа КНР-эй засагаархидаар үнгэргэһэ һарада Хитадһаа сүлэгдэһэн байгааб гэжэ тэрэ тэмдэглээ.

Хэрбээ минии «худалаар хэлээ һаа дай һүжэрөөгшэд ба шэнэ дай хүдэхэхэ бэлэдхэл хэжэ байһан капиталистнууд намда ехэ хүлһэ үгэхэ байгаа. Дайнда хэрэглэхын тулада хүнүүдые олохо хэрэгтэнь худал хуурмаг үгэнүүд тэдэндэ хэрэгтэй юм гэжэ Берсон мэдүүлээ. Тиигэжэ хэлээд байтарнь, Берсоной хөөрэлдөөе хэблэлэй түлөөлэгшэд таһалдуулһан байна. «Би үнэн зүб руунь хэлэхые хүсэнэб» гэжэ тэрэнэй хашхаржа үрдиһэн тухай «Нью-Йорк таймс» газетэ мэдээсэнэ.

«Нью-Йорк таймс» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, Берсон тус газетын редакцида ороходоо иигэжэ мэдүүлһэн байна. Хитадта түрмэдэ һууха үедөө, имагтал һэжэглэгдэһэн дээрэһээ буруугаар гэмнэгдээд түрмэдэ һууха байһан нэгэшье хүниие би харадаагүйб. «Минии хараһан бүхы хүнүүд өөһэдынгөө хэһэн гэм зэмын түлөө түрмэдэ һуулгагдаһан байна» гэжэ Берсон мэдүүлээ.

КНР-тэ хүдөө ажахын шэнэ банк байгуулагдаба

ПЕКИН, мартын 25. (ТАСС). Синьхуа агентствын дамжуулһанай ёһоор, Гүрэнэй советэй шиидхэбэреэр Хитадай Арадай Республикада хүдөө ажахын банк байгуулагдаа. Энэ банк госхозуудта, ажалай харилсан туһалалсалгын бүлэгүүдтэ ба кооперативуудта, тэрэшэлэн тус тус тарияашадта удаан болзорой ба богони болзорой урьһаламжануудые үгэхэ байна.

Хүлхээ-холбооной хүдэлмэрилэгшэдэй үхибүүдэй садта.
А. Калашниковай фото-зу[illegible]

МАНАЙ РЕСПУБЛИКА ДОТО[Р]

Комсомолецуудай эдэбхи

Мухаршэбэрэй аймагай Суулгын дунда һургуулиин комсомолецууд КПСС-эй ЦК-гай январска Пленумэй тогтоолтой танилсаад, хүршэ Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоздо туһаламжа үзүүлэн, 25 гектар талмай дээрэ кукуруза тариха гэжэ шиидэбэ. Мүнөө тэдэнэр 9—9 хүнһөө бүридэһэн 12 звено эмхидхэв. Мүн 16 хүнһөө бүридэһэн нэгэ звено тус колхозой тарянажалай бригадата зундаа хүдэлмэрилхэ болобо.

Мүнөө звеногой гэшүүд даажа абаһан участогуудай дээрэ нютагай үтэгжүүлгэнүүдые шэрэжэ эхилэн хэй. Һаяхан, амаралтынгаа [illegible] үдэр тэдэнэр воскресник үнгэр[illegible] үхалууриин каганануудые за[illegible] байна. Тэрэшэлэн 60 хоорбо [illegible] шэбхэ, шубуунай аргал, үнэһэ [illegible] дээрэ гаргаа. Энэ воскресникт[illegible] сомолецууд В. Базаров, П. Да[illegible] Ц.-Д. Дашинимаев, Н. Донду[illegible] Н. Дулмажапова гэгшэд ила[illegible] һайнаар хүдэлмэрилөө. Энэ һу[illegible] лиин һурагшад өөрынгөө участ[illegible] ла үнэн зүрхэнһөө ороолон худ[illegible] рилнэ.

Л.-Д. Гомбо[illegible]
М.-С. Намсара[illegible]

Залуу малшадай эрмэлзэлгэ

Елена Ковелина, Лидия Шишмарёва, Галина Круглова гэгшэд Сэлэнгын аймагай «XVIII партсъездын» нэрэмжэтэ колхоздо комсомолько путёвкоор ерэһэн юм. Тэдэнэр мүнөө колхозой племенной фермын һаалишадаар хүдэлмэрилнэ. Эдэ залуушуулай шэнэ мэргэжэл шудалхадань—үнеэдые һааха, харуулха хэрэгтэнь дүршэл ехэтэй ахалагша һаалишан Галина Григорьева горьтойхон туһаламжа үзүүлж[illegible] һу һаалишад үдэр ерэхэ тут[illegible] лү һаадаг боложо байна. Тэд[illegible] нэр түрүүшынгээ амжалтаар [illegible] гаа амарнагүй, бүри ехэ һу [illegible] малаа һайнаар харууһалха гэжэ[illegible] зүрхэнһөө оролдоно.

Мүнөө эдэ һаалишад зоотех[illegible] скэ һурагсалда эдэбхитэйгээр [illegible] дахсажа, мэргэжэлээ дээшэлү[illegible]

Ю. Шаба[illegible]

Хабарай амаралтын үдэрнүүдтэ

Манай республикын бүхы һургуулинуудта хабарай амаралта эхилбэ. Эдэ үдэрнүүдтэ һурагшад хүхюун сэнгэлгээр, ашагтай һайнаар үнгэргэжэ байна. Улан-Удын 4-дэхи дунда һургуулиин ахалагша классуудай һурагшад паровозо-вагонно завод, хизаар ороноо шэнжэлэлгын музей гэхэ мэтэ газарнуудаар экскурсаар ябана. Тэдэнэр мүн Бурят-Монголой гүрэнэй Ленинэй орденто оперо ба балетэй театр ошожо, «Русалка» гэжэ оперо шаг[иаха], «Хүн шубуута нуур» гэж[э] лет хараха юм. Тэрэшэлэн ту[illegible] гуулиин һурагшад түмэрэй хэ[illegible] суглуулан тушаажа байна.

Республикын бурят дунда [illegible] гуулида һайнаар наададаг [illegible] шадай мүрысөөн болобо. Энэд[illegible] рагшад республикын предпр[illegible] нуудта экскурсаар гараха [illegible] Мүн һургуули соогоо үдэшэ[illegible] ураһалһайнай кино хараха, [illegible] үнгэргэхэ юм.

Т. Бадм[illegible]

Эдэбхитэй библиотекарь

Түнхэнэй аймагай Кыренэй МТС-эй библиотекэ механизаторнуудай ёһото хүлтура гуламта болонхой. Трактористнууд, комбайнёрнууд библиотекэдэ ерэжэ, сүлөөтэй сагаа ашагтай туһатайгаар үнгэргэнэ. Библиотекые даагшаар хүдэлмэрилжэ байһан залуу басаган, комсомолка Екатерина Томилова уншагшадта ехэ анхаралтайгаар хандадаг, [illegible] нэй эрилтэнүүдые дүүрэн ха[illegible] гэжэ хододоо оролдодог юм. [illegible] Томилова номуудые олоной д[illegible] үргэнөөр тараахын тула ойлгу[illegible] жын хүдэлмэри ябуулдаг. Эн[illegible] ашаар библиотекынгээ уншаг[illegible] тоо нилээд олон болгоо.

С. Хи[illegible]

Тобшо һонинууд

☆ **Залуушуулай концерт.** Түнхэнэй аймагай Булганинай, Сталинай нэрэмжэтэ колхозой залуушуул Кыренскэ МТС ерэжэ, механизаторнуудта концерт харуулба.

☆ **Хоёр дабхар клубтай болохонь.** Хэжэнгын аймагай «Коммунизм» колхоз хоёр дабхар клуб бар[illegible] Клуб харалгын, уншалгын за[illegible] тай, библиотекэтэй, амаралгы[illegible] һагтай байха.

Редакторай ор[illegible]
О. Г. ГОМБО[illegible]

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора — 46-32, заместителя редактора—32-74, отв. секретаря — 27-37, партийной жизни, сельского хозяйства — 47-59, пропаганды и переводов — 35-14, культуры и быта, промышленности — 34.05, местной информации и писем— 24-74. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00415. Типография отдела издательств и полиграфической промышленности Министерства культуры БМАССР. Зак. № 7[illegible]